

Vejledende serviceniveau indenfor servicelovens område

Udsatte børn og unge

Børn og unge med handicap

Februar 2016, revideret august 2018

RUDERSDAL
KOMMUNE

Forord

Serviceniveau på børne- og ungeområdet

Vi er glade for at kunne præsentere Rudersdal Kommunes vejledende serviceniveau for indsatsen over for udsatte børn og unge og børn og unge med handicap.

Kataloget beskriver det serviceniveau, som kommunalbestyrelsen har vedtaget på området.

Formålet med beskrivelsen af serviceniveauet er at give enkel og klar information om lovgivningens rammer og kommunens indsats over for udsatte og handicappede børn og unge. Kommunalbestyrelsen ønsker at synliggøre de politiske beslutninger om mål og prioriteringer og tydeliggøre rammerne for indsatsen på området.

Med det beskrevne serviceniveau får borgerne endvidere mulighed for at orientere sig om, hvilke ydelser de kan forvente at kunne modtage, samt niveauet herfor. Denne forventningsafstemning giver forhåbentlig grobund for en konstruktiv og ligeværdig dialog mellem borger og sagsbehandler.

Kort sagt er serviceniveauet også et vigtigt redskab for kommunens medarbejdere og et vigtigt led i kommunikationen mellem politikere og borgere om mål og prioriteringer.

Jens Ive
Borgmester

Randi Mondorf
Formand for Skole- og Familieudvalget

Indhold

Forord	2
Principper for indsatsen over for udsatte og handicappede børn og unge ...	4
Åben rådgivning (SEL § 11 stk. 2)	5
Konsulentbistand m.v. (SEL § 11, stk. 3 og 4)	7
Økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge (SEL § 11, stk. 6).....	9
Rådgivning, undersøgelse og behandling (SEL § 11, stk. 7)	10
Familievejleder (SEL § 11, stk. 8).....	11
Hjemmetræning (SEL § 32).....	13
Merudgifter (SEL § 41)	17
Tabt arbejdsfortjeneste (SEL § 42).....	21
Særlig supplerende ydelse (SEL § 43)	25
Aflastningsordning (handicapområdet) (SEL § 44, jf. § 84).....	27
Ledsagerordning (SEL § 45)	29
Ophold i dagtilbud, deltagelse i aktiviteter m.v. (SEL § 52, stk.3, nr.1)	31
Praktisk, pædagogisk støtte i hjemmet (SEL § 52, stk.3, nr.2).....	33
Familiebehandling (SEL § 52, stk.3, nr.3).....	35
Døgnophold – forældre og barn (SEL § 52, stk.3, nr.4., jvf. SEL § 55)	37
Aflastningsordning (handicapområdet) (SEL § 52, stk.3, nr.5)	39
Aflastningsordning (udsatte børn/unge) (SEL § 52, stk. 3, nr. 5).....	41
Fast kontaktperson (SEL § 52, stk.3, nr.6)	43
Anbringelse i netværksplejefamilie (SEL § 52, stk. 3, nr.7)	45
Anbringelse i plejefamilie (SEL § 52, stk.3, nr.7)	47
Anbringelse i specialiseret plejefamilie (SEL § 52, stk. 3, nr.7)	49
Anbringelse på døgninstitution (socialt udsatte) (SEL § 52, stk. 3)	51
Anbringelse på eget værelse/hybel (SEL § 52, stk. 3, nr. 7)	53
Anbringelse på kostskole/efterskole (SEL § 52, stk. 3, nr. 7)	56
Anbringelse på opholdssted (SEL § 52, stk.3, nr.7)	58
Praktiktilbud (SEL § 52, stk.3, nr.8)	60
Økonomisk støtte til kostskole/efterskole m.v. (SEL § 52 a, stk. 1, nr. 1) ...	61
Økonomisk støtte, undgå en anbringelse m.v. (§ 52 a, stk. 1, nr. 2 eller 3)...	62
Støtteperson til forældremyndighedsindehavere (SEL § 54, stk. 1 og 2) ...	64
Efterværn – kontaktperson m.v. (SEL § 76, stk. 2, stk. 3, nr. 2 og stk. 5)...	66
Efterværn – døgnophold og udslusning (SEL § 76, stk. 3, nr. 1 og 3).....	69
Vedligeholdelsestræning (SEL § 86)	71
Bilag 1 – Om § 32 Hjemmetræning	73
Bilag 2 – Om § 41 merudgifter.....	77
Bilag 3 – Om betingelserne for tabt arbejdsfortjeneste, jf. SEL § 42.	88
Bilag 4 Håndbog for plejefamilier	95
Bilag 5 Børn og unges egenbetaling (SEL § 159)	106
Bilag 6 Oversigt over Familiehusets ydelser / gruppetilbud	107

Principper for indsatsen over for udsatte og handicappede børn og unge

---

Serviceniveauet udmønter Rudersdal Kommunes sammenhængende børnepolitik og sigter på at skabe de bedst mulige betingelser for en sikker faglig og økonomisk styring af området for udsatte og handicappede børn og unge. Serviceniveauet omfatter en række principper, der skal være styrende for indsatsen i kommunen.

Serviceniveauerne vedrører Serviceloven (SEL), senest lovbekendtgørelse nr. 150 af 16/2 2015. Målgruppen er børn og unge i alderen 0–18 år og deres familier. Når visse betingelser er opfyldt, kan hjælpen strække sig frem, til den unge bliver 23 år.

Rudersdal Kommune har vedtaget en række strategier og politikker, som serviceniveauet bygger på, herunder:

- Den sammenhængende Børn- og Ungepolitik
- Strategi for Den gode Inklusion
- Tidlig Indsats og Forebyggelse (TIFO)

På kommunens hjemmeside www.rudersdal.dk kan du læse mere om kommunens politikker og strategier ift. børn og unge.

Rudersdal Kommunes politikker og serviceniveau bygger på principperne i FN's konvention om barnets rettigheder (Børnekonventionen) og indsatsen skal altid være til barnets bedste. Vores indsats bygger endvidere på følgende værdier:

- Forældrene er de vigtigste personer til at sikre deres barns trivsel og udvikling og kommunens indsats skal så vidt muligt understøtte dette
- Forældrene har ansvaret for at indrette deres hverdag, så de bedst varetager deres barns behov og behovet for offentlige ydelser begrænses
- Barnet / den unge skal så vidt muligt bevare tilknytningen til normal- og nærområdet
- Indsatsen skal bygge på den enkeltes (både barnets og familiens) egne ressourcer
- Barnet / den unge og familien skal så vidt muligt gøres i stand til at kunne klare sig selv gennem den mindst indgribende, men relevante indsats
- Dialog med og inddragelse af både børn og forældre er en forudsætning for en vellykket indsats.

Det beskrevne serviceniveau er ikke en facitliste for, hvad der tildeles af ydelser – **der foretages altid en konkret og individuel vurdering af behovet i den enkelte sag**. Men det er et udgangspunkt for vurderingen af omfanget af den konkrete ydelse. En socialfaglig vurdering kan medføre et lavere eller – undtagelsesvis – højere niveau.

Det vedtagne serviceniveau vil løbende blive justeret ift. lovændringer, beløbsstørrelser, nye principafgørelser m.v. I det omfang, der er behov for at foretage mere grundlæggende justeringer af serviceniveauet, vil dette blive forelagt kommunalbestyrelsen på ny.

Åben rådgivning (SEL § 11 stk. 2)

Formål	<ul style="list-style-type: none"> • At give råd og vejledning til familier, børn og unge, vordende forældre samt personer, der faktisk sørger for et barn eller ung • At hjælpe familier, børn og unge til selv at løse de problemer som har givet anledning til henvendelsen.
---------------	--

Indhold	<p>Tilbud om gratis åben, evt. anonym, rådgivning til familier og børn og unge i alderen 0–18 år.</p> <p>Rådgivningen kan for eksempel dreje sig om at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rådgive i forhold til familieplanlægning. • Rådgive i forhold til usikkerhed omkring forældrerollen. • Afholde forberedende forældrekurser. • Håndtere usikkerhed om eller forskellige holdninger til opdragelse. • Få det bedre i familien. • Tale med nogen om sorg, krise, skilsmisse eller lignende.
----------------	--

Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen er forældre med børn under 18 år, samt børn og unge, bosat i eller med ophold i kommunen.</p> <p>Børn, unge eller forældre henvender sig selv til Familiehuset for at få rådgivning.</p>
--	--

Omfang/varighed	<p>Familiehuset tilbyder op til 2 samtaler. Hvis der viser sig behov for yderligere hjælp, henvises familien til sagsbehandler.</p> <p>Bilag 6 viser indholdet og omfanget af Familiehusets tilbud og ydelser.</p>
------------------------	--

Tildeling	<p>Der foretages ikke en visitation til rådgivning efter § 11, stk. 2 / åben rådgivning. Familien, barnet eller den unge henvender sig selv til Familiehuset.</p>
------------------	---

Levering af ydelsen	<p>Rådgivningen ydes til forældre, børn og unge og kan gives anonymt.</p> <p>Familiehuset står for den åbne, anonyme rådgivning med de faggrupper, der indgår heri.</p> <p>Rådgivning efter § 11 foretages i øvrigt af psykologer, socialrådgivere og / eller sundhedsplejersker gennem de generelle tilbud i kommunen (PPR, sundhedstjenesten,</p>
----------------------------	---

forvaltning m.v.).

Rådgivning til børn og unge kan ydes uden forældrenes samtykke og har til hensigt at hjælpe børn og unge med selv at løse deres problemer.

Andet

Rådgivningen er gratis for alle.

Lovgrundlag

SEL § 11, stk. 2.

Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 35–38.

Konsulentbistand og andre forebyggende indsatser samt økonomisk støtte hertil (SEL § 11, stk. 3 og 4)

Formål	Formålet er at afklare behovet for evt. foranstaltninger med henblik på at sikre, at barnets / den unges behov imødekommes. Formålet er endvidere at yde støtte til familien, således at de selv kan tage vare på børnenes trivsel og udvikling.
Indhold	Indholdet kan fx. være: <ul style="list-style-type: none"> • Samtaler med familierådgiver eller psykolog, individuelt eller i gruppeforløb • Inddragelse af særlig ekspertviden / videnscentre (fx VISO, SISO, Janus Centret m.v.) • Økonomisk støtte til udgifter som følge af konsulentbistanden • Økonomisk støtte i forbindelse med prævention.
Målgruppe / tildelingskriterier	Målgruppen kendetegnes typisk ved at være børn/unge, hvor: <ul style="list-style-type: none"> • Det skal være af betydning for barnet eller den unges behov for støtte • Der er tvivl om forældrenes evne til at drage den fornødne omsorg for barnet/den unge • Barnets/den unges adfærd gør, at det ikke er åbenbart, hvad der er behov for • Familiens problemer vurderes ikke at være så komplekse, at der er behov for en mere intensiv støtte efter SEL § 52. Der gives økonomisk tilskud til prævention, når det på baggrund af deres modenhed eller livsomstændigheder i øvrigt vurderes uhensigtsmæssigt, at unge / forældre får (flere) børn.
Omfang/varighed	Rådgivningen retter sig mod at løse konkrete og afgrænsede problemstillinger, der i omfang ligger ud over Servicelovens § 11, stk. 2, men dog ikke er af en sådan karakter, at der umiddelbart kræves en børnefaglig undersøgelse efter Servicelovens § 50 og foranstaltninger, jf. Servicelovens § 52. Rådgivningen efter Servicelovens § 11 stk. 3 kan ydes over en længerevarende periode og være med til at løse f.eks. samlivsproblemer, opdragelsesproblemer, sociale eller psykiske problemer samt kriminalitet. Der kan ydes et forløb i Familiehuset på op til 8 samtaler. Bilag 6 viser indholdet og omfanget af Familiehusets tilbud og ydelser. Økonomisk støtte til konsulentbistand forudsætter, at forældrene ikke selv har midler hertil og omfatter følgeudgifter for forældrene. Udgifterne til selve foranstaltningerne afholdes af

kommunen. Økonomisk tilskud til prævention er ikke afhængig af indkomst.

Tildeling

Visitation til samtaler / forløb i Familiehuset bevilges af den centrale visitation. De øvrige ydelser efter denne bestemmelse bevilges af sagsbehandler / faglig leder.

Levering af ydelsen

Som udgangspunkt leveres ydelsen af samtaler m.v. gennem Familiehuset.

Lovgrundlag

SEL § 11, stk. 3 og 4.
Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 39 ff.

Økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge (SEL § 11, stk. 6)

Formål	<ul style="list-style-type: none"> • At give børn og unge, som ikke deltager i relevante fritidsaktiviteter, mulighed for at deltage heri på lige fod med andre børn og unge • Styrke barnets / den unges sociale kompetencer, integration eller sprog.
Indhold	Der kan gives hel eller delvis økonomisk støtte til kontingenter til fritidsaktiviteter, samt til følgeudgifter (udstyr m.v.).
Målgruppe / tildelingskriterier	Målgruppen er kendetegnet ved at være familier, der af økonomiske, sociale og / eller kulturelle årsager ikke har midler til eller tradition for at benytte de generelle fritidstilbud. Fritidsaktiviteten skal imødekomme barnets / den unges særlige behov for socialt samvær, fysisk udfoldelse og udfordringer. Støtten er betinget af, at forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler hertil. Det skal altid undersøges, hvorvidt Ung i Rudersdals aktiviteter indeholder et relevant tilbud til barnet / den unge. Er dette ikke tilfældet, undersøges andre lokale foreninger eller foreninger i nærheden af den unges uddannelse / skole. Der kan kun undtagelsesvis og efter en konkret socialfaglig vurdering gives tilskud til andre og dyrere fritidsaktiviteter og kun hvis særlige forhold gør sig gældende.
Omfang/varighed	Der ydes tilskud til max 1 fritidsaktivitet pr. barn. Der kan gives op til 2.500 kr. årligt, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Merudgifter til fritidsaktiviteter til børn med handicap kan ydes efter SEL § 41, se servicestandard herom.
Tildeling	Sagsbehandler / faglig leder.
Levering af ydelsen	Ung i Rudersdal tilbyder en lang række aktiviteter til børn fra 4. klasse og opefter.
Andet	Rudersdal Kommune har et tilbud, Fritidsforstærkningen, der dels kan yde støtte til børn og unges deltagelse i fritidslivet, dels kan yde rådgivning til både børn / unge og foreninger om valg af aktivitet, støtte til trænere m.v. Økonomisk støtte er betinget af, at forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler hertil.
Lovgrundlag	SEL § 11, stk. 6. Afgørelse efter denne bestemmelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Rådgivning, undersøgelse og behandling (SEL § 11, stk. 7)

Formål	Der kan ydes rådgivning, undersøgelse og behandling til børn og unge med funktionsnedsættelser og børn og unge med adfærdsvanskeligheder.
Indhold	Der kan som udgangspunkt søges om alle former for rådgivning, undersøgelse, herunder forældrekompetenceundersøgelser, samt behandling, der på en eller anden måde er godkendt af en offentlig myndighed.
Målgruppe / tildelingskriterier	Målgruppen kendetegnes ved at være børn og unge med funktionsnedsættelser og/eller adfærdsvanskeligheder. Undersøgelse og behandling i henhold til SEL § 11, stk. 7 gives, når vanskelighederne ikke er så store, at undersøgelse og/eller afhjælpning af barnet/den unges problemstillinger kan ydes i henhold til SEL § 41, § 52 eller anden lovgivning. Det er en forudsætning, at familien kan tage vare på barnet/den unge, mens en evt. udredning finder sted.
Omfang/varighed	Omfang og varighed vurderes efter en konkret socialfaglig vurdering. Der kan være tale om psykologsamtaler, psykologudredning, fysio- eller ergoterapeutisk behandling, talepædagog m.v.. Genoptræning kan alene ydes efter denne bestemmelse i det omfang, genoptræningen ikke kan ydes efter anden lovgivning.
Tildeling	Sagsbehandler / faglig leder.
Levering af ydelsen	Leverandør findes med udgangspunkt i en konkret socialfaglig vurdering og med udgangspunkt i kommunens egne fagpersoner.
Lovgrundlag	SEL § 11, stk. 7. Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 42 m.fl.

Familievejleder (SEL § 11, stk. 8)

Formål	<p>Formålet med familievejlederordningen er at give familien en introducerende vejledning samt svare på nogle af familiens indledende spørgsmål efter konstatering af funktionsnedsættelse hos et barn eller en ung.</p> <p>Formålet med vejledningen er at bygge bro mellem familien og kommunen i den indledende fase.</p> <p>Vejledningen skal medvirke til at øge familiens kendskab til muligheden for iværksættelse af social indsats, og kendskab til de tilbud om offentlig hjælp på tværs af sektorerne, som barnets opvækst- og udviklingsvilkår i vidt omfang er betinget af.</p>
Indhold	<p>Samtalen med familievejlederen er et tilbud til forældre med henblik på at håndtere og rumme en problematik vedrørende en funktionsnedsættelse.</p> <p>Indholdet i familievejledningen er en introducerende og helhedsorienteret information om familiens rettigheder og hjælpemuligheder på tværs af sektorer.</p> <p>Vejledningen indeholder oplysninger om relevante videns miljøer og handicaporganisationer på området samt formidling af kontakt til andre familier med børn med nedsat funktionsevne med henblik på dannelse af netværk.</p>
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen er familier med børn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.</p> <p>Målgruppen er både familier med et nyfødt barn og familier, hvor funktionsnedsættelsen konstateres under barnets opvækst.</p>
Omfang/varighed	<p>Vejledning tilbydes som ét besøg i hjemmet af ca. 1½ times varighed. Der kan efter en konkret vurdering tilbydes flere samtaler, hvis det skønnes nødvendigt, for at formålet med familievejledningen kan opfyldes.</p>
Tildeling	<p>Forældre og fagpersoner med kendskab til et barn eller ung med en funktionsnedsættelse kan henvende sig til Familievejlederordningen i Forebyggelse og Rådgivning og gøre kommunen bekendt med en familie, der har fået et barn med en funktionsnedsættelse.</p> <p>Efter modtagelse af henvendelse kontaktes familien med henblik på at lave aftale om et besøg i hjemmet.</p>
Levering af ydelsen	<p>Besøget i hjemmet foregår ved en familievejleder, der har relevant faglig baggrund til at varetage denne opgave.</p>

Familievejlederen sørger for, at sagen videregives til faglig leder for Handicapteam, som er ansvarlig for visitation i forhold til målgruppevurdering for ydelser efter Serviceloven. Familievejlederen har ikke kompetence til at træffe afgørelse om hjælpen til familien.

Ved behov for andre kommunale ydelser sørger familievejlederen for at formidle viden om og evt. etablere kontakt til relevante afdelinger.

Familievejledningen er forankret i Familiehuset.

Lovgrundlag

SEL § 11, stk. 8

Bekendtgørelse om familievejlederordning, nr. 583 af 23/6 2009.

Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge, kapitel 6, pkt. 133 ff.

Hjemmetræning (SEL § 32)

Formål	<p>Formålet med støtte til hjemmetræning af børn og unge med funktionsnedsættelse er at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilgodese børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevnes behov for særlig støtte, behandling og træning • Barnet har fremgang i sin funktion og trivsel, • Barnet udvikler og/eller vedligeholder færdigheder • Forældrene deltager aktivt i træningen og udviklingen af deres barn.
Indhold	<p>Der gives økonomisk støtte til hjemmetræningen, i form af støtte til træningsredskaber, træner timer, kurser m.v. Der kan endvidere være tale om et kombinationstilbud, således at forældrene delvis træner barnet i hjemmet, og barnet delvis har ophold i et særligt dagtilbud. Der kan søges om tabt arbejdsfortjeneste efter reglerne i SEL § 42. Træningsmetoder kan foregå efter almindelig benyttede træningsmetoder i offentlige tilbud, såsom fys-ergo metoder. Træningsmetoder kan også være alternative og behøver ikke være videnskabeligt dokumenterede. Det er imidlertid et krav, at træningsmetoden er målbar og dokumenterbar, dvs. at kommunen kan vurdere om metoden har den forventede effekt, og barnet når de opsatte mål. Under pkt. Leverandør fremgår, hvilke metoder der bl.a. kan trænes efter.</p> <p>Det er en individuel vurdering, hvor mange forskellige metoder barnet kan hjemmetrænes efter. Det er ofte relevant for barnets udvikling at bruge flere metoder i træningen. Betydningen af mange forskellige metoder skal vurderes ift. barnets trivsel. Ligeledes skal det vurderes, hvor mange timer barnet skal hjemmetræne, når der er flere metoder, da barnet har krav på fritid.</p>
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Børn og unge med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som har et sådant behov for støtte og behandling, at der skal iværksættes et særligt tilbud til barnet / den unge.</p> <p>Afgrænsning af målgruppe baserer sig ikke på bestemte diagnoser eller på karakteren af funktionsnedsættelsen, men på en fagkyndig vurdering af barnets behov for et særligt støtte- og behandlingstilbud, herunder et træningstilbud. Kriterierne er herudover:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hjemmetræning og den metode, som forældrene

ønsker at træne efter, skal kunne imødekomme barnets / den unges behov

- Forældrene skal vurderes at kunne varetage opgaven
- Hjemmetræningens metoder skal være dokumenterbare, dvs. der skal være nogle målbare indikatorer til måling af behandlingens forventede effekt.
- Der skal være udarbejdet en børnefaglig undersøgelse efter SEL § 50, der belyser barnets behov samt familiens ressourcer.
- Ved vurderingen foretages der endvidere en helhedsvurdering af barnets samlede behov. Der ses således også på barnets ret til undervisning, fritid, pauser m.v.

Forældrene skal selv fastsætte mål for træningen med barnet. I forbindelse med opfølgning af indsatsen skal kommunen vurdere, hvorvidt målene er nået, anvendelsen af træner timer, samt om der er grundlag for at fortsætte hjemmetræningen.

Omfang/varighed

Socialministeriet fastsætter hvert år en øvre grænse for hjemmetræningsbudgettet. Forældrene skal hvert år udarbejde et budget for hjemmetræningen, som skal godkendes af kommunen. Kommunen kan godkende et foreløbigt budget under forudsætning af, at forældrene holder sig inden for max. grænsen.

Budgettet for hjemmetræning er for 2014 max. 579.747 kr. Inden for budgetrammen kan udgifterne til hjemmetræning omfatte udgifter til træner timer, træningsredskaber, supervision, materialer m.v., i det omfang kommunen vurderer, at disse udgifter er nødvendige for træning af barnet inden for valgte metoder.

Hjælpen ydes på grundlag af dokumenterede udgifter. I Bilag 1 er det uddybet, hvilke udgifter der dækkes, omfang, udbetaling m.v.

Når ansøgning om hjemmetræning er godkendt, kan forældrene søge om økonomisk støtte til træningen, herunder til tabt arbejdsfortjeneste efter SEL § 42. (Se servicestandard herom).

Andet

Ydelsen omfatter *ikke*

- Tabt arbejdsfortjeneste til evt. hjemmeundervisning af barnet (se nærmere bilag 1)
- Merudgifter ved forsørgelsen af barnet
- Kurser i udlandet
- Behandling (hører under sundhedslovgivningen)

- Kropsbårne hjælpemidler
- Trykkammer og redskaber til respirationstræning (hører under sundhedslovgivningen).

Dette gælder uanset om budgetrammen ikke er anvendt fuldt ud.

Ophør / opfølgning

4 gange om året er der opfølgingsbesøg i hjemmet, heraf er de to besøg tilsynsbesøg.

Procedurer for opfølgning og tilsyn i sagerne

Opfølgingsbesøg sker ved 2 deltagere fra visitationsteamet. Forældrene skal inden opfølgingsbesøget have beskrevet, hvad de har arbejdet med siden sidst, om målene er opfyldt, og hvad målene fremover skal være.

Teamet skal se barnet, evt. også under træning, samt træningsredskaber.

Tilsynsbesøg varetages af 2 deltagere fra visitationsteamet.

Vurdering af funktionsniveauer – målopfyldelse

Målopfyldelse vurderes ved opfølgingsbesøg. Teamet ser barnet og evt. en video af en træningsmetode, som barnet udfører, og forældrene fortæller, hvad der er opnået.

Betingelser for fortsat hjemmetræning

Der skal være dokumentation for, at de tidligere mål er nået eller hvorfor de evt. ikke er opnået. Det skal dokumenteres, at der er sket en (evt. minimal) fremgang i barnets funktion eller trivsel, og/eller at barnet ikke har tabt færdigheder, men har vedligeholdt dem.

Det skal fremgå af forældrenes tilbagemeldinger, at der faktisk bliver trænet de timer, der er bevilling til.

Hele familien skal trives med hjemmetræningen, og forældrene skal fortsat kunne rumme opgaven.

Endelig skal det vurderes, at hjemmetræningen fortsat er det bedste for barnet, og at træningen samlet set imødekommer barnets behov og ikke kan anses for at udgøre en betydelig risiko for barnets helbred og livskvalitet.

Visitation

Tværfagligt visitationsudvalg.

Der er nedsat et tværfagligt visitationsteam, bestående af: Leder af handicapteam, socialrådgiver fra handicapteam, psykolog, fysioterapeut, logopæd, kommunelæge, skoletilsyn.

Ved nye ansøgninger og efter oplysning af sagen, herunder hjemmebesøg i familien, tager visitationsudvalget stilling til ansøgningen, familiens ressourcer samt træningsmetode(r).

Der er herefter opfølgning hvert halve år.

Hvis hjemmetræningen ikke vurderes at understøtte barnets udvikling eller det vurderes, at hjemmetræningen samlet set

er en for hård belastning for familien, kan der træffes afgørelse om, at hjemmetræningen ikke kan bevilges eller fortsætte.

**Leverandør /
træningsmetoder**

Almindelige træningsmetoder i offentlige tilbud, såsom fys/ergometoder m.v.
FHC, ABR, ABA, ABM, Becky Blake, Bobath m.fl.
Forældrene skal selv stå for administration af hjælpere, ansættelser m.v.

Lovgrundlag

SEL § 32
Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, kapitel 7, pkt.142 ff., 153 - 157 ff. (m.fl.)
Servicestyrelsens håndbog om udredning, visitation og hjemmetræning
Lov om friskoler og private grundskoler (LBK nr. 166 af 25/2 2103), kapitel 8.
Ankestyrelsens principafgørelser 70-14, 69-14, 12-13, 115-12.
Højesterets dom 289-2013, afsagt 19/8 2014.

Merudgifter (SEL § 41)

Formål

Familier med børn med funktionsnedsættelse har udgifter ved forsørgelsen, som andre familier med børn ikke har. Formålet med servicelovens § 41 er at give familierne mulighed for at få dækket disse merudgifter. Den enkelte familie skal selv betale den del af udgifterne, som svarer til de udgifter, som familien normalt ville have haft, hvis barnet ikke havde haft en funktionsnedsættelse.

Formålet med merudgiftsydelsen er at medvirke til

- At børn og unge med en funktionsnedsættelse kan forsætte med at bo hjemme og dermed undgå anbringelse på institutioner e.l., såfremt det er bedst for barnet,
- At familien kan leve så normalt som muligt uanset barnets handicap, og
- At hindre, at barnets/den unges funktionsnedsættelse forværres eller får andre og mere alvorlige følger.

Indhold

Der ydes dækning af de udgifter, som familien ikke ville have haft, hvis barnet/den unge ikke havde haft en nedsat funktionsevne eller en kronisk/langvarig lidelse.

Generelt ydes ikke tilskud til dækning af udgifter, der er omfattede af anden lovgivning eller andre ordninger.

Merudgiftsydelse kan gives til hel eller delvis dækning af udgifter til:

- Medicin
- Tøj og sko, som skal udformes på en særlig måde eller pga. ekstraordinært slid
- Ekstraordinært behov for vask
- Kost og diætpræparater
- Befordring af barnet til dagtilbud, skole, behandling og i fritiden
- Drift af handicapbil
- Kurser og rejser for nødvendig deltagelse i handicaprettede kurser til forældre
- Overnatning, kost og befordring i forbindelse med barnets sygehusophold
- Aflastning / "Barnepige"
- Følgeudgifter i forbindelse med boligændring eller -skifte.
- Fritidsudgifter

- Ferie

Niveauet for de enkelte ydelser fremgår af bilag 2.

Målgruppe / tildelingskriterier

Målgruppen for bevilling af økonomisk tilskud til dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet efter servicelovens § 41 er børn og unge under 18 år med:

- Betydelig og varigt nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne.
- Indgribende *kroniske* lidelser (lidelsen skal være af en sådan karakter, at den har alvorlige følger i den daglige tilværelse). Der lægges i praksis vægt på, om lidelsen forventes at vare barnealderen ud.
- Indgribende *langvarige* lidelser (der skal være tale om sygdomstilstande og lignende, der ikke er uhelbredelige, men normalt forventes at vare et år eller mere).
- Der foretages altid en samlet og konkret vurdering af funktionsnedsættelsen og dennes betydning for barnets / den unges dagligdag.

Betingelserne for at bevilge merudgifter er, at

- barnet / den unge tilhører målgruppen og forsørges i hjemmet,
- udgiften skal være nødvendig og en direkte følge af funktionsnedsættelsen og
- merudgiften skal være sandsynliggjort.

Børn, der f.eks. alene ikke kan ligge tørre i sengen om natten (enuresis nocturna), kommer normalt *ikke* ind under SEL § 41. I specielle tilfælde, hvor alle behandlingsmuligheder er udtømte, barnet er i skolealderen, og der er udsigt til, at lidelsen er kronisk, kan der dog efter en konkret vurdering ydes hjælp efter SEL § 41.

Målgruppen omfatter heller *ikke* den brede gruppe af børn og unge med kortvarige eller mindre indgribende lidelser som f.eks. visse former for allergi.

Det er en betingelse for, at der kan bevilges merudgiftsydelse efter SEL § 41, at barnet/den unge med nedsat funktionsevne eller indgribende lidelse forsørges i eget hjem og at ydelsen ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i SEL eller anden lovgivning. Ved forsørgelse i eget hjem forstås, at barnet/den unge:

- Bor hos indehaveren af forældremyndigheden eller andre pårørende
- Er indlagt på hospital
- Er på aflastning efter SEL § 52, stk. 3, nr. 5

- Er på kostskole eller efterskole (uden at der er tale om en anbringelse).

Midlertidige ophold i udlandet

Udgangspunktet er, at ansøgeren kan få løbende merudgifter også under op til 5 uges ferie om året. Det er en betingelse for at bevare retten til hjælp i udlandet, at modtageren inden udrejsen opfylder betingelserne for at modtage hjælp, samt at kommunen løbende kan holdes orienteret om, at opholdet sker, uden at de almindelige regler for hjælpen tilsidesættes.

Børn anbragt uden for hjemmet

Hvis barnet/den unge er anbragt uden for eget hjem på et anbringelsessted og er omfattet af målgruppen for merudgiftsydelse efter SEL § 41, afholder anbringelsesstedet de nødvendige merudgifter over anbringelsesstedets drift.

Hvis barnet/den unge er anbragt uden for eget hjem i en plejefamilie efter SEL § 52, stk. 3, nr. 7 og er omfattet af målgruppen for merudgiftsydelse efter SEL § 41, bevilges de nødvendige merudgifter efter SEL § 52, stk. 3, nr. 7 som en del af anbringelsesudgiften.

Udgiften refunderes plejefamilien med faktisk afholdte udgifter efter særskilt dokumentation for aftalte nødvendige merudgifter.

Ansøgning

Forældrene skal i forbindelse med ansøgning om merudgifter efter § 41 sandsynliggøre omfanget af deres merudgifter. I forbindelse med sagsbehandlingen anmoder kommunen om samtykke til at indhente relevante lægelige og andre faglige erklæringer med henblik på fastlæggelse af det fremadrettede niveau for merudgifter.

Omfang/varighed	Udmåling af merudgiftsydelsen sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for det enkelte barn. Ydelsen fastsættes ud fra de skønnede merudgifter pr. måned og afrundes til det nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100. Merudgifter under 4596 kr. årligt (2015 niveau) udbetales ikke. Foranstaltningen ophører, når betingelserne ikke længere er opfyldt. Som udgangspunkt følges der op på sagsforløbet mindst en gang årligt.
Tildeling	Sagsbehandler / faglig leder.
Andet	Bilag 2 viser det vedtagne serviceniveau for en række ydelser efter denne bestemmelse.
Lovgrundlag	SEL § 41 Bekendtgørelse nr. 32 af 21/1 2015 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom.

Bekendtgørelse nr. 1296 af 15/12 2009 om ydelser efter lov om social service under midlertidige ophold i udlandet.
Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge, kapitel 8, pkt. 163 ff.
Diverse principafgørelser fra Ankestyrelsen.

Tabt arbejdsfortjeneste (SEL § 42)

Formål	<p>Formålet med tabt arbejdsfortjeneste (TAF) til forældre til børn og unge med funktionsnedsættelse er at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Familien kan leve så normalt som muligt på trods af og med barnets/ den unges nedsatte funktionsevne eller den kroniske/langvarige lidelse. • Hindre, at barnets/den unges nedsatte funktionsevne eller kroniske/ langvarige lidelse forværres eller får andre og mere alvorlige følger. • Barnet/den unge kan forblive i familien og dermed undgå anbringelse på institution eller lignende, såfremt dette er det bedste for barnet.
Indhold	<p>Kompensation for tabt arbejdsfortjeneste er hjælp til dækning af indtægtstab for forældre, der ikke kan passe deres arbejde og opretholde deres sædvanlige arbejdsindtægt, fordi de passer et barn under 18 år med et omfattende handicap.</p>
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen kendetegnes ved at være forældre til et barn/ en ung, hvor det er en <u>nødvendig</u> følge af barnets/den unges nedsatte funktionsevne eller indgribende lidelse, at barnet/den unge passes i hjemmet af forældrene, og hvor dette vurderes at være <u>hensigtsmæssigt</u>.</p> <p>Det kan fx være børn og unge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • som har et stort behov for pleje og overvågning, er fysisk svage, som ofte får sygdomsanfald, • som har et stort behov for tilsyn, fordi de ikke kan overskue konsekvenserne af deres handlinger, • som sover meget uroligt eller sparsomt, så forældrene ofte skal tilse og hjælpe dem i løbet af natten, • som skal deltage i mange behandlinger og undersøgelser, • hvis sygdom er meget varieret med hensyn til kræfter, smerter og anfald, med nedsat immunforsvar eller stor sygdomsrisiko. <p>Herudover kan hensynet til søskende også indgå, hvor behovet for forældrenes omsorg ikke kan tilgodeses på grund af ekstra arbejde i forhold til det barn, der har funktionsnedsættelsen eller den indgribende kroniske lidelse. Personkredsen omfatter begge forældre, selvom de ikke bor sammen og den ene part ikke har del i forældremyndigheden.</p>

Der er også mulighed for, at stedforældre kan få tabt arbejdsfortjeneste, når de deltager i barnets forsørgelse. Det er en forudsætning, at forældrene helt eller delvist har måttet ophøre med deres beskæftigelse for at passe barnet og har lidt et indtægtstab.

Indtægtstab kan være både som lønmodtager og som selvstændig erhvervsdrivende. Der vil dog kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, selv om forældrene på ansøgningstidspunktet endnu ikke har opnået tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed ikke har et indtægtstab.

Som **lønmodtager** skal forældrene have indgået aftale med arbejdsgiver om hel eller delvis orlov. Forældrene skal fremsende arbejdsgivererklæring med orlovsbekræftelse.

Som **selvstændig erhvervsdrivende** skal forældrene kunne sandsynliggøre et indtægtstab, som er relateret til barnets funktionsnedsættelse.

Ved vurderingen af behovet for TAF lægges der vægt på lægefaglige (eller andre) faglige vurderinger af barnets behov for at blive passet i hjemmet.

Der lægges endvidere vægt på forældrenes mulighed for at bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet, samt mulighederne for at vende tilbage hertil efter evt. fuld TAF.

Omfang/varighed

Tabt arbejdsfortjeneste kan ydes fra nogle timer om ugen/dagen og til dækning af en fuldtidsindtægt. Afgørende er, hvor længe det vurderes, at barnet har behov for at blive passet i hjemmet.

Det også kan være for en kortere periode, hvor barnet er særlig sårbart for smittefare eller forældrene skal oplæres i diætkost m.m.

TAF kan deles af forældrene. Der kan normalt maksimalt ydes dækning af tabt arbejdsfortjeneste for 37 timer pr. uge for forældrene tilsammen.

I ganske særlige situationer kan der ydes tabt arbejdsfortjeneste til begge forældre, fx ved alvorlig sygdom, lægelig tilbagemelding m.v., og hvor det efter en lægefaglig vurdering er nødvendigt, at begge forældre er til stede.

Beregningsgrundlaget tager udgangspunkt i de sidste 3 måneders lønsedler. Der kan dog max ydes mdl. brutto kr. 28.443,-, svarende til en timeløn på max. kr. 177,44,- ved fuldtidsansættelse (pr. 01.01.14).

Ved fastsættelse af tidligere løn til en forælder, som har været arbejdsledig i lang tid eller ingen uddannelse har, kan beregningen tage udgangspunkt i en hjemmehjælperløn, dog

max. kr. 177,44 pr. t.

Tabt arbejdsfortjeneste er en bruttoydelse, hvoraf der betales A-skat, arbejdsmarkedsbidrag og ATP-bidrag. Modtageren skal betale 1/3 af det samlede ATP-bidrag, mens kommunen skal betale 2/3 af bidraget.

Ydelsen satsreguleres én gang årligt ved årsskiftet.

Såfremt forældrene har en arbejdsgiverfinansieret pension kompenseres den med max. 10 %.

Ved udmåling af omfanget for tabt arbejdsfortjeneste er der opmærksomhed på de samlede bevillinger i sagen, herunder:

- Dagtilbud, jf. § 32.
- Merudgifter, jf. SEL § 41.
- Aflastning, jf. SEL § 52,3,5 eller SEL § 41.

Fradrag for sparede udgifter

Ved beregningen af den tabte arbejdsfortjeneste skal der tages hensyn til de besparelser, som arbejdsophøret medfører, dvs. at der skal reduceres med de udgifter, som ydelsesmodtageren har haft ved at varetage sit arbejde.

Det drejer sig typisk om befordring til og fra arbejde samt betaling for dagtilbud, hvis barnet ikke benytter dagtilbud.

Ved beregning af fradrag af udgifter til befordring tages der udgangspunkt i den transportform, som forældrene benytter, dvs. enten klippekort eller statens laveste kilometertakst.

Møder / behandling

Der kan i særlige tilfælde ydes tabt arbejdsfortjeneste for de timer en forældre ledsager sit barn til behandling/kontroller eller deltager i møder på skolen. Det afgørende er det årlige omfang af disse møder, og at der foreligger dokumentation fra behandlende myndighed. Der skal som minimum være tale om 4 årlige behandlinger / møder.

Lønstigninger

Ved en løbende bevilling på tabt arbejdsfortjeneste kan der ikke medtages eventuelle lønstigninger eller lønnedgang.

Ferie

Aktive bevillinger: Ved årsskiftet beregnes et tillæg til ferieformål på 1 % af bruttoydelsen. Udbetaling finder sted pr. 01.05.

Ved nye bevillinger skal forældrene give besked om afholdelse af ferie, da det kan have betydning for ret til udbetaling af TAF.

Ferie v/ophør: Ved ophør eller ved ændringer i TAF udbetales et tillæg på 12,5 % af bruttoydelsen i det foregående kalenderår til ferieformål.

Sektoransvar

Der ydes som udgangspunkt ikke tabt arbejdsfortjeneste som kompensation for manglende undervisnings- eller pasningstilbud i henhold til folkeskoleloven eller dagtilbudsloven.

Forældrene skal i den sammenhæng rette henvendelse til barnets/den unges skole eller dagtilbud, således at barnet/den unge pga. sin funktionsnedsættelse ikke stilles dårligere end andre børn i kommunen.

Hvis barnet / den unge udtrættes eller har vanskeligt ved at fungere en hel dag i det aktuelle tilbud (dagtilbud, skole og fritidstilbud eller lign.), kan der undtagelsesvist gives delvist tabt arbejdsfortjeneste for en periode på normalt max 3 måneder, så tilbuddet har mulighed for at indrette sig, og barnet kan rummes i tilbuddet.

Bilag 3 beskriver nærmere hvilke situationer, der kan danne grundlag for TAF, beregningen og niveauet herfor.

Ophør / opfølgning

Tabt arbejdsfortjeneste er en løbende ydelse, som ikke er tidsbegrænset, med mindre der er truffet en aftale herom med modtageren af ydelsen. Ydelsen ophører, når betingelserne for tildeling ikke længere er til stede. Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, vil der blive foretaget en opfølgning. Der vil blive fastsat en afviklingsperiode på 3 mdr. efter udgangen af den måned, hvor betingelserne for at modtage hjælpen er bortfaldet, hvis der er tale om en betydelig nedsættelse af den tabte arbejdsfortjeneste (normalt 15 timer om ugen).

Der følges op på TAF min. en gang årligt. I forbindelse med opfølgningen skal der foreligge fornyet lægelig dokumentation, arbejdsgivererklæring m.v.

Det er forældrenes pligt at oplyse sagsbehandleren om ændringer i barnets/forældrenes situation, som kan have betydning for tabt arbejdsfortjeneste.

Andet

Bilag 3 viser det vedtagne serviceniveau for en række ydelser efter denne bestemmelse.

Lovgrundlag

SEL § 42

Bekendtgørelse nr. 32 af 21/1 2015 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom.

Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, kapitel 9, pkt. 221 - 261.

Ankestyrelsens principafgørelser 411-15, 2-11, 54-11, 231-10, C-8-08, C-49-02 m.fl.

Særlig supplerende ydelse (SEL § 43)

Formål	Formålet er, at personer, der modtager hjælp op til 37 timer ugentligt til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter SEL § 42 og bliver ledige fra deres erhvervsarbejde, kan få mulighed for at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.
Indhold	Denne ydelse supplerer tabt arbejdsfortjeneste efter SEL § 42.
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen kendetegnes typisk ved at være personer, der modtager tabt arbejdsfortjeneste efter SEL § 42, og som bliver ledige.</p> <p>Betingelserne for at modtage en særlig supplerende ydelse er, at personen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er arbejdsløshedsforsikret • Ikke er berettiget til at modtage dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. • Ikke er selvforskyldt ledig • Ikke har et rimeligt tilbud om ansættelse i et deltidsarbejde og ikke modtager andre ydelser til forsørgelse efter anden lovgivning. <p>Mange af disse personer har indkomst fra et deltidsarbejde ved siden af den tabte arbejdsfortjeneste. I tilfælde af ledighed fra dette arbejde vil en del af dem ikke være berettiget til arbejdsløshedsdagpenge, da de ofte ikke kan opfylde rådighedskravet i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.</p>
Omfang/varighed	<p>Ydelsen udgør et beløb svarende til højeste sygedagpengesats, jf. lov om dagpenge ved sygdom og fødsel. Der kan dog kun udbetales et beløb, der svarer til 90 % af personens arbejdsfortjeneste i det arbejde, som pågældende er blevet ledig fra. Modtageren betaler 1/3 af det samlede ATP-bidrag, mens kommunen betaler 2/3 af bidraget.</p> <p>Ydelsen udbetales uden hensyn til ydelsesmodtagerens og ægtefællens indtægts- og formueforhold.</p> <p>Ydelsen kan højst udbetales i tre måneder efter udgangen af den måned, hvor ledigheden indtræffer. Baggrunden for den begrænsede periode på tre måneder er, at ydelsen skal ses som et økonomisk sikkerhedsnet i en afgrænset periode, så der er mulighed for, at personen selv, med kommunens bistand, kan finde et nyt deltidsarbejde.</p> <p>Det er væsentligt, at personen bevarer tilknytningen til arbejdsmarkedet under perioden med hjælp til dækning af</p>

	tabt arbejdsfortjeneste.
Opfølgning	Forældrene har pligt til at oplyse, hvis de i perioden med den særlige supplerende ydelse kommer i ordinært arbejde igen.
Tildeling	Foretages af den enkelte sagsbehandler / socialfaglig leder med baggrund i en konkret individuel vurdering.
Lovgrundlag	SEL § 43 Bekendtgørelse nr. 32 af 21/1 2015 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom. Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 258-261. Ankestyrelsens principafgørelser 101-13, C-33-05

Aflastningsordning (handicapområdet) (SEL § 44, jf. § 84)

Formål	<p>Formålet er at give forældre til børn og unge med psykiske og /eller fysiske funktionsnedsættelser frirum og aflastning/afløsning og samtidig skabe gode rammer for barnet. Formålet er endvidere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forebygge en anbringelse af barnet / den unge • Give tid til / omsorg for søskende • Aflastning af forældre.
Indhold	<p>Indholdet i indsatsen er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samvær med ligestillede • Pasning og pleje <p>Indsatsen tilrettelægges således, at forældrene sikres frirum og aflastning, og omfatter typisk ophold i aflastningsfamilie eller på aflastningsinstitution.</p> <p>Aflønning af aflastningsfamilier sker ved fastsættelse af vederlag med udgangspunkt i KLs vejledende takster. Der kan efter en konkret vurdering ydes transportudgifter samt nødvendige ekstra udgifter, som ikke er omfattet af vederlaget. Der ydes ikke aktivitetspenge.</p> <p>Ved aflastere, der er ansat på timebasis, er aflønningen som udgangspunkt løntrin 11.</p> <p>Indsatsen kan også foregå hos en familie i barnets/den unges netværk.</p> <p>Afløsning i eget hjem omfatter typisk børn og unge, der er så plejkrævende, at de skal passes i hjemmet, eller det ikke er muligt at finde en egnet aflastningsfamilie / -institution.</p>
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen kendetegnes typisk ved at være forældre, der har brug for aflastning/afløsning i forhold til et barn med en plejkrævende funktionsnedsættelse.</p> <p>Aflastningsbehovet skal være funderet i barnets funktionsnedsættelse sammenholdt med forældrenes ressourcer, muligheder og netværk.</p> <p>Barnets / den unges særlige behov skal kunne tilgodeses ved aflastning. En samlet vurdering skal således pege på, at behovet for aflastning er til stede. Der lægges vægt på, at der er tale om ophold af kortere varighed, og at de enkelte aflastningsophold tidsmæssigt strækker sig fra en til to dage til en til to uger ad gangen, typisk weekends og ferieperioder.</p>
Omfang/varighed	<p>Aflastningsophold er af kortere varighed og bevilges efter en konkret og individuel vurdering. Aflastning efter denne bestemmelse normalt være ca. 35 døgn om året, svarende til hver 1 weekend om måneden. Det bevilgede antal døgn/timer</p>

kan fordeles på hverdage, weekends og i en sammenhængende periode i ferier.

Ved vurderingen af behovet for aflastning foretages der en helhedsvurdering ift. omfanget af den øvrige hjælp, som familien modtager.

Indsatsen evalueres som udgangspunkt én gang årligt.

Familieplejekonsulenterne besøger aflastningsfamilier mindst to gange årligt.

Leverandør

Det afdækkes, hvorvidt der i netværket er mulighed for at etablere aflastning. Derefter afdækkes plejefamilier, døgninstitutioner og opholdssteder, der er godkendt til aflastning og er opført på Tilbudsportalen.

Tildeling

Sagsbehandler / faglig leder.

Lovgrundlag

SEL § 44, jf. § 84

Vejledning nr. 3, kapitel 10.

Ankestyrelsens principafgørelser 85-13, 44-11.

Aflastning kan endvidere ydes efter bestemmelserne i SEL § 52, stk. 3, nr. 5, samt § 41 (se særskilte standarder om disse).

Forholdet mellem bestemmelserne er således:

§ 44, jf. § 84 er aflastningsophold uden for hjemmet. Her er det *familiens* behov for aflastning, grundet barnets funktionsnedsættelse, der er centrum. Der kan efter denne bestemmelse også gives afløsning i hjemmet.

§ 52 er aflastning pga. *barnets* særlige behov. Forudsætning er, at der er udarbejdet en børnefaglig undersøgelse, jf. SEL § 50.

§ 41 er aflastning i hjemmet og betegnes ofte "Barnepigetimer".

§ 41 er subsidiær, dvs. det vurderes først, om der er grundlag for bevilling efter de andre bestemmelser.

NB! Se bilag 2 - Ferie - om muligheden og rammer for at tage aflaster med på ferie.

Ledsagerordning (SEL § 45)

Formål	<p>Formålet med ledsagelse til unge med betydelige og varige funktionsnedsættelser er</p> <ul style="list-style-type: none"> • at medvirke til den unges selvstændiggørelse og integration i samfundet • at give den unge individuel ledsagelse til konkrete aktiviteter • at give den unge mulighed for at deltage i selvvalgte aktiviteter uden altid at skulle være afhængig af hjælp fra familie og venner • at medvirke til, at den unge kan leve på så normale vilkår som muligt trods betydelig og varigt nedsat funktionsevne.
Indhold	<p>Ledsagerordningen omfatter selve ledsagelsen og de funktioner, der er direkte forbundet med ledsagelsen, for eksempel hjælp med at tage overtøj af og på og hjælp med kørestol og andre ganghjælpemidler. Hjælp til bleskift/toiletbesøg, indkøb af tøj, gaver m.v. Desuden ledsagelse til gåture og sociale aktiviteter, fx biograf, sport og forlystelser.</p> <p>Ledsageren skal ikke fungere som kontaktperson eller besøgsven.</p> <p>Ledsagerordningen skal supplere de øvrige serviceydelser, men ikke erstatte dem, og omfatter således fx ikke praktisk hjælp i hjemmet.</p> <p>Den unge har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Som udgangspunkt vil en ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelsen, ikke kunne iværksættes.</p>
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen er hjemmeboende børn og unge mellem 12 og 18 år, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk og psykisk funktionsevne ikke er i stand til at færdes på egen hånd uden for hjemmet.</p> <p>Det kan være kørestolsbrugere og andre med svære bevægelseshandicap, blinde og stærkt svagsynede, personer med psykisk udviklingshæmning o. lign.</p> <p>Målgruppen omfatter <i>ikke</i> personer med funktionsnedsættelse som følge af sindslidelse eller af sociale årsager.</p> <p>Det skal være den unge selv, der efterspørger ledsagelsen og definerer indholdet af denne. Ledsagerens opgave er at</p>

fungere som "arme og ben". Forældres ønske om aflastning kan ikke være grundlag for tildeling af ledsagelse.

Omfang/varighed	<p>Den unge skal tilbydes 15 timers ledsagelse pr. måned, uanset hvad den unge ønsker at blive ledsaget til. Ud fra den unges behov aftales det mellem den unge og ledsager, hvornår ydelsen leveres.</p> <p>Aflønningsniveau for ledsagere er løntrin 11.</p> <p>Modtager af ledsagelse kan opspare uforbrugte ledsagertimer inden for en periode på 6 måneder.</p> <p>Ikke forbrugte timer bortfalder efter udløb af 6 måneders perioden.</p> <p>Efter en individuel vurdering kan der ydes tilskud til dækning af udgifter til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med op til kr. 825,- pr. år (pr. 1.1.2014).</p> <p>Beløbet udbetales én gang årligt på baggrund af sandsynliggjorte merudgifter, jf. SEL § 41. Endeligt kan der efter en konkret vurdering ydes økonomisk hjælp i forbindelse med enkelte ledsageropgaver, hvis det skønnes nødvendigt. Hjælpen er uafhængig af det årlige beløb på kr. 825,-</p>
Opfølgning på indsatsen	<p>Bevillingen skal revurderes en gang årligt med den unge og familien.</p>
Krav til leverandør	<p>Ledsageren skal have en særlig interesse i eller erfaring med at arbejde med mennesker med funktionsnedsættelse og være i stand til at møde den unge med respekt.</p> <p>Ledsageren har tavshedspligt.</p> <p>Ledsageren har pligt til at oplyse, hvis ordningen ikke bliver brugt.</p>
Tildeling	<p>Rådgiveren foretager en konkret, individuel vurdering af den unges behov for ledsagelse, og rammer og behov drøftes med den unge og forældre. Kommunen ansætter ledsageren, hvis denne kan godkendes. Der følges løbende op med henblik på evt. rådgivning og vejledning ift. ledsagelsen.</p> <p>Tilsynet varetages ved et individuelt møde om året.</p>
Lovgrundlag	<p>SEL § 45</p> <p>Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, kapitel 11.</p>

Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted eller lignende og deltagelse i aktiviteter (SEL § 52, stk. 3, nr.1)

Formål	<p>Formålet er at</p> <ul style="list-style-type: none"> • sikre, at barnet/den unge får den fornødne støtte og stimulation, • understøtte børn og unge til at deltage i aktiviteter, som de kan profitere af, og • som bidrager til at sikre barnets/den unges trivsel og udvikling. <p>Der kan ydes økonomisk støtte til de udgifter, der er forbundet med aktiviteten, jf. SEL § 52a, stk. 1, nr. 2. Iværksættelse af foranstaltningen kan foregå uden forældremyndighedsindehaverens samtykke, jf. SEL § 56.</p>
Indhold	<p>Indholdet i foranstaltningen kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deltagelse i dagtilbud, SFO, klub eller lign. • Deltagelse i en sportsaktivitet eller anden fritidsaktivitet. <p>Kravet til indholdet i aktiviteten er, at det matcher barnets behov for støtte og stimulation, og at der er tale om generelle aktiviteter i nærmiljøet. Støtte til fritidsaktiviteter kan gives i kombination med en fast kontaktperson.</p>
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen kendetegnes typisk ved at være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Børn i familier, der har problemer med at opretholde struktur og stabilitet i dagligdagen i et omfang, der truer barnets trivsel og udvikling, herunder børn med psykisk syge forældre • Børn, der er begyndt at isolere sig og derfor kan profitere af at have aktiviteter i normalmiljøet. • Børn, hvor forældrene ikke har økonomiske eller personlige ressourcer til at støtte barnet. • Børn af flygtninge, der ikke har tradition for at anvende dagtilbud, fritidstilbud, fritidsaktiviteter m.v. <p>Foranstaltningen skal være af væsentlig betydning for barnet, og det skal sandsynliggøres, at der kan opnås et positivt resultat. Der lægges afgørende vægt på barnets pædagogiske behov og forældrenes evne til og mulighed for at imødekomme dette. Tilbuddet om deltagelse i aktiviteter er typisk målrettet børn og unge, der selv kan transportere sig til og fra aktiviteten. Da foranstaltningen kan gives som et pålæg til forældrene, kan kommunen trække i familiens børneydelse, såfremt pålægget ikke følges.</p>
Omfang/varighed	<p>Foranstaltningen gives typisk for et år ad gangen. Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt.</p>

Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, skal foranstaltningen revurderes.
Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.

Tildeling	Foretages af sagsbehandler/faglig leder med baggrund i en konkret, individuel vurdering og med udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse iht. SEL § 50.
Egenbetaling	Forældrene betaler som udgangspunkt for foranstaltningen, jf. dog § 52 a, stk. 1.
Lovgrundlag	SEL § 52, stk. 3, nr. 1 Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 353

Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet – (familiepædagog) (SEL § 52, stk. 3, nr. 2)

Formål

Formålet er, at:

- Familien bevares samlet og bringes til selv at tage vare på barnets/den unges trivsel og udvikling
- Yde støtte i hjemmet af konkret og anvisende karakter
- Støtte op om familier, der har problemer med at opretholde struktur i dagligdagen
- Støtte op om børnenes trivsel.

Målet er, at forældrene får redskaber til selv at klare hverdagen med deres barn og ikke, at familiepædagogen "overtager" forældrerollen.

Indhold

Med afsæt i familiens konkrete hverdag kan det faglige indhold blandt andet være at:

- Give støtte til at få struktureret hverdagen
- Anvise nye handlemuligheder til forældrenes mestring af forældreskabet
- Give forældrene konkrete redskaber til at få en hverdag til at fungere i overensstemmelse med børnenes behov
- Øge familiens indsigt i egen situation
- Understøtte, at forældrene får barnet/den unge i skole eller dagtilbud dagligt
- Understøtte, at barnet/den unge trives og ikke lider skade.

Hjælpen ydes som udgangspunkt på hverdage, men kan også ydes aften og weekender. Det bør fremgå af handleplanen, hvis indsatsen ligger ud over almindelig arbejdstid. Der skal i givet fald være et specifikt formål med dette.

Målgruppe / tildelingskriterier

Målgruppen kendetegnes typisk ved at være:

- Familier, der af hensyn til barnets/den unges særlige behov har brug for støtte i hjemmet af konkret og anvisende karakter
- Familier, der har problemer med at opretholde struktur i dagligdagen kombineret med uhensigtsmæssige samspilsmønstre i et omfang, der truer barnets/den unges trivsel og udvikling
- Familier, der har ressourcer og motivation til at indgå i en udvikling af struktur i dagligdagen.

Omfang/varighed

Støtte i hjemmet tildeles på 3 niveauer, alt efter hvilke problemstillinger og målsætninger, der fremgår af handleplanen:

- 1 gang ugentlig: der er tale om forbigående vanskeligheder (fx. ift. adfærd, opdragelse, forældrerolle, struktur, rammesætning), der formodes at kunne løses

med lettere anvisninger

- 2–3 gange ugentlig: tyngden af problemstillingerne er større (fx. flere børn, ingen kompenserende støtte i netværket)
- Mere massiv støtte: meget omfattende relationelle og strukturelle problemer i familien, massive problemer vedr. adfærd, reaktionsmønstre m.v.

Der kan tildeles flere timer i kortere perioder, fx. mens der foregår en udredning af familiens forhold.

Støtten gives i første omgang for en tre måneders periode, hvorefter indsatsen evalueres, herunder om forældrene kan anvende redskaberne og barnet profiterer heraf.

Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt.

Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, skal foranstaltningen revurderes.

Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.

Tildeling	Det centrale visitationsudvalg. Indstilling hertil foretages af sagsbehandler med baggrund i en konkret individuel vurdering og med udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse iht. SEL § 50.
Levering af ydelsen	Ydelsen leveres fortrinsvis af Familiehuset. Der gives intern supervision. Der kan kun undtagelsesvis anvendes anden leverandør, og kun hvis opgavens karakter og evt. relationer til barnet gør det mest hensigtsmæssigt.
Lovgrundlag	SEL § 52, stk. 3, nr. 2 Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 354

Familiebehandling (SEL § 52, stk. 3, nr. 3)

Formål	Formålet er udviklende, herunder at: <ul style="list-style-type: none"> • Behandle barnets/den unges problemer • Bevare familien samlet • Give familien mere hensigtsmæssige samspilsformer og indbyrdes relationer • Bibringe forældrene de fornødne kompetencer til at imødekomme barnets behov.
Indhold	Familiebehandling kan omfatte forskellige aktiviteter, for eksempel: <ul style="list-style-type: none"> • Samtaler med familien • Gruppeforløb • Familiekurser • Observation • Familieaktiviteter • Redskaber til hensigtsmæssige samspilsformer, indbyrdes relationer, familieroller og opdragelsesmetoder
Målgruppe / tildelingskriterier	Målgruppen kendetegnes typisk ved at være familier: <ul style="list-style-type: none"> • Hvor familiedynamikken medfører, at barnet/den unge mistrives • Med vanskeligheder af social, psykisk og/eller samspilmæssig art, hvor problemerne kommer til udtryk i form af vanskeligheder for barnet/den unge, og hvor det anses for relevant at sætte behandlingsmæssigt fokus på samspillet i familien • I skilsmisser, hvor skilsmissen har så negative følgevirkninger for barnets/ børnenes trivsel og udvikling, at barnets forbliven i hjemmet er truet • Hvor den unge har alvorlige teenageproblemer, fx misbrug, selvdestruktion m.v. Der lægges vægt på at: Forældrene skal have vilje og evne til at ville det anderledes. Forældrene skal kunne reflektere over egen situation. Familien skal kunne omsætte råd og vejledning fra familiebehandlingen til praksis i familien og have kompetencer til at skabe og fastholde udvikling i familien. Der tages altid udgangspunkt i den familiemæssige situation (ressourcer og udfordringer), for på denne måde at få afklaret hvilken indsats, der bedst understøtter familien i at kunne håndtere børns udvikling og trivsel.
Omfang/varighed	Familiebehandling tildeles på 3 niveauer, alt efter hvilke

problemstillinger og målsætninger, der fremgår af handleplanen:

- Familiebehandling, der vurderes til at omfatte typisk ét møde/ én aktivitet pr uge. Fx individuelle samtaler, samtaler med børn/forældre eller forældres deltagelse i gruppeforløb ugentligt eller hver 14. dag.
- Mere intensiv familiebehandling, der typisk omfatter flere børn eller flere møder/aktiviteter pr uge. Fx individuelle samtaler, samtaler med begge forældre separat eller børns/forældres deltagelse i gruppeforløb.
- Meget omfattende familiebehandling, der fx kan være et led i psykologiske undersøgelser, observationer eller vurderinger af forældreevne mv., omfatter ofte en periodisk mere intensiv behandling i familien. Dette niveau benyttes også ved børn og /eller forældres deltagelse i flere samtidige tilbud fx individuelle samtaler samt deltagelse i børnegruppe eller forældregruppe.

Der følges op efter tre måneder og derefter hver 6. måned. Ved hver status vurderes det, om målene i handleplanen er nået for barnet/familien, og om familiebehandlingen skal fortsætte, revurderes eller skal afsluttes.

Der kan undtagelsesvis bevilges tabt arbejdsfortjeneste til forældrene i forbindelse med familiebehandling, såfremt dette er af afgørende betydning for forældrenes deltagelse.

Tildeling	Det centrale visitationsudvalg. Indstilling hertil foretages af sagsbehandler med baggrund i en konkret individuel vurdering og med udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse iht. SEL § 50.
Levering af ydelsen	Ydelsen leveres fortrinsvis af Familiehuset. Der gives intern supervision. Der anvendes kun undtagelsesvis anden leverandør, og kun hvis opgavens karakter gør det mest hensigtsmæssigt.
Lovgrundlag	SEL § 52, stk. 3, nr. 3 Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 355 Ankestyrelsens principafgørelse 16-13.

Døgnophold – forældre og barn (SEL § 52, stk. 3, nr. 4, jvf. SEL § 55)

Formål	<p>Formålet er at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Undersøge samspilsformer og forældreevne med henblik på at vurdere, om familien kan forblive samlet • Sikre, at en forældreevneundersøgelse kan gennemføres • Sikre, at barnets trivsel opretholdes under undersøgelsen.
Indhold	<p>Opholdet kan være på en døgninstitution eller på et godkendt opholdssted.</p> <p>Indsatsen kan for eksempel indeholde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udførelse af praktiske dagligdagsopgaver. • Familie- og gruppesamtaler. • Individuel støtte. • Psykologisk og pædagogisk undersøgelse. • Psykologiske og pædagogiske observationer.
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen kendetegnes typisk ved at være familier med børn i alderen 0–6 år eller gravide, hvor der er alvorlig bekymring for forældreevnen, og hvor der samtidig er foretaget en faglig vurdering af, at der kan arbejdes med forældrenes ressourcer inden for en kortere periode.</p> <p>Målgruppen kan også være familier, hvor der er tvivl om forældrenes evne til at tage vare på deres barn, og hvor det derfor må vurderes, om barnet/børnene skal anbringes.</p> <p>Foranstaltningen kan benyttes i familier, hvor det vil være nødvendigt at foretage et miljøskift for at kunne skabe forandringer i familien.</p> <p>Forældrene skal kunne tage vare på barnet hele døgnet med massiv støtte.</p> <p>Inden anvendelse af døgnophold skal det være afklaret, at behovet for støtte til familien er af et sådant omfang, at støtten ikke i tilstrækkeligt omfang kan gives ved intensiv familiebehandling gennem Familiehuset.</p>
Omfang/varighed	<p>Opholdet foregår typisk på døgnbasis og kan som udgangspunkt tildeles for 3 – 5 måneder.</p> <p>Der kan undtagelsesvis bevilges tabt arbejdsfortjeneste til forældrene i forbindelse med familiebehandling, såfremt dette er af afgørende betydning for forældrenes deltagelse.</p>

Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt. Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, skal der foretages en revurdering. Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.

Tildeling	Den centrale visitation. Indstilling hertil foretages af sagsbehandleren med baggrund i en konkret, individuel vurdering og med udgangspunkt i den børnefaglige undersøgelse iht. SEL § 50.
Levering af ydelsen	Døgninstitutioner, opholdssteder eller plejefamilier, der er godkendt hertil.
Egenbetaling	Forældrene betaler for kosten under opholdet.
Andet	Udgifter til familiens kørsel i forbindelse med foranstaltningen kan dækkes efter en konkret vurdering.
Lovgrundlag	SEL § 52, stk. 3, nr. 4 Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 356 m. fl.

Aflastningsordning (handicapområdet) (SEL § 52, stk. 3, nr. 5)

Formål	<p>Formålet er at</p> <ul style="list-style-type: none"> • Give barnet/den unge mulighed for træning, støtte og samvær med ligestillede • Aflaste forældrene, så de kan generere overskud til at håndtere en til tider meget kompleks opgave • Forebygge mere indgribende foranstaltninger.
Indhold	<p>Indholdet i indsatsen er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Træning af barnet/den unge • Samvær med ligestillede • Pasning og pleje. <p>Indsatsen omfatter typisk ophold på døgninstitution eller i plejefamilie. Hvis der er tale om børn med mindre handicap, kan indsatsen også foregå hos en netværksfamilie.</p>
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen er børn med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, jf. SEL § 41, der har behov for træning og/eller støtte uden for hjemmet.</p> <p>Aflastningen er betinget af, at støttemulighederne i hjemmet er udtømte.</p> <p>Der skal være udarbejdet en børnefaglig undersøgelse efter SEL § 50, der peger på behovet for foranstaltningen.</p> <p>Aflastning efter denne bestemmelse kan ske på grund af barnets særlige behov for støtte.</p>
Omfang/varighed	<p>Aflastningsophold er af kortere varighed og bevilges efter en konkret og individuel vurdering. Aflastning efter denne bestemmelse normalt være ca. 35 døgn om året, svarende til 1 weekend om måneden. Det bevilgede antal døgn/timer kan fordeles på hverdage, weekends og i en sammenhængende periode i ferier.</p> <p>Ved vurderingen af behovet for aflastning foretages der en helhedsvurdering ift. omfanget af den øvrige hjælp, som familien modtager.</p> <p>Der vil max - og kun i helt ekstraordinære tilfælde - kunne bevilges aflastning 14 døgn om måneden. Er behovet større, skal der iværksættes en egentlig anbringelse uden for hjemmet efter reglerne i servicelovens § 52, stk. 3 nr. 7.</p>

Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt. Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, skal foranstaltningen revurderes. Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.

Tildeling	Foretages af den enkelte sagsbehandler/faglig leder med baggrund i en konkret, individuel vurdering og med udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse iht. SEL § 50.
Leverandør	Det afdækkes, hvorvidt der i netværket er mulighed for at etablere aflastning. Derefter afdækkes plejefamilier, døgninstitutioner og opholdssteder, der er godkendt til aflastning og er opført på Tilbudsportalen.
Andet	Forældrenes transportudgifter i forbindelse med aflastning kan dækkes efter SEL § 41 om merudgifter. Netværksfamilier honoreres ikke med vederlag. Ved aflastere, ansat på timebasis, tages der udgangspunkt i mindstelønnen (løntrin 11).
Lovgrundlag	SEL § 52, stk. 3, nr. 5. Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier pkt. 357 m.fl. Ankestyrelsens principafgørelser 85-13, 44-11, C-22-04, 85-12.

Aflastningsordning (udsatte børn/unge) (SEL § 52, stk. 3, nr. 5)

Formål	<p>Formålet er at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aflaste forældrene, så de i perioder kan generere overskud til at håndtere et måske vanskeligt barn • Støtte udvikling af barnet/den unge • Give barnet/den unge kendskab til og mulighed for at indgå i almindelige og stabile familiemønstre og relationer • Forebygge en anbringelse. <p>Foranstaltningen kan gives i sammenhæng med andre forbyggende foranstaltninger.</p> <p>Aflastning kan finde sted som weekendaflastning og på hverdage.</p>
Indhold	<p>Indholdet kan blandt andet være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Almindelige hverdagsoplevelser • Tryghed og omsorg • Opbygning af sociale kompetencer.
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen kendetegnes typisk ved at være børn og unge, der af sociale årsager har brug for voksenstøtte, omsorg og oplevelser i et andet miljø end det daglige.</p> <p>Foranstaltningen gives som udgangspunkt til yngre børn under 12 år.</p> <p>Gives som udgangspunkt også til børn, hvis forældre har psykiske sygdomme, hvis forældre er indlagt, eller hvis forældre er i periodevist misbrug.</p> <p>Aflastningsophold etableres som udgangspunkt i netværket eller plejefamilie. Hvis dette ikke er muligt, anvendes døgninstitutioner eller godkendte opholdssteder.</p>
Omfang/varighed	<p>Aflastning bevilges efter en konkret og individuel vurdering og vil normalt være ca. 50 døgn om året, svarende til hver 2. weekend. I særlige tilfælde kan bevilges aflastning på en hverdag om ugen, samt ekstra døgn til ferie med barnet.</p> <p>Der vil max – og kun i helt særlige tilfælde – kunne bevilges aflastning 14 døgn om måneden. Er behovet større, skal der iværksættes en egentlig anbringelse uden for hjemmet efter reglerne i servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7.</p> <p>Der kan bevilges kørsel med barnet.</p>

Der gives som udgangspunkt ikke aktivitetspenge.
Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt.
Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem
foranstaltningen, skal foranstaltningen revurderes.
Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve
år.

Tildeling	Foretages af den enkelte sagsbehandler/faglig leder med baggrund i en konkret, individuel vurdering og med udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse iht. SEL § 50.
Leverandør	Det afdækkes, hvorvidt der i netværket er mulighed for at etablere aflastning. Derefter afdækkes plejefamilier, døgninstitutioner og opholdssteder, der er godkendt til aflastning og er opført på Tilbudsportalen.
Lovgrundlag	SEL § 52, stk. 3, nr. 5. Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier pkt. 357, m.fl. Ankestyrelsens principafgørelse 44-11.

Fast kontaktperson (SEL § 52, stk. 3, nr. 6)

Formål Der kan tildeles fast kontaktperson til barnet/den unge og/eller til hele familien.
Formålet med fast kontaktperson til barnet/den unge er at sikre fast og stabil voksenkontakt, der ikke har karakter af omsorgsperson.
Formålet med at iværksætte kontaktpersonordning for hele familien er at styrke indsatsen over for utilpassede børn og unge. Foranstaltningen kan også være en tvungen foranstaltning ved tiltalefrafald eller et vilkår i en dom.

Indhold En kontaktperson kan have mange funktioner, herunder fx.:

- Støtte barnet/den unge i barnets/den unges totale livssituation
- Støtte barnet på det nære og personlige plan
- Deltage i møder som tryghedsskaber for barnet/den unge
- Hjælpe med kontakt til samfundet og til skolen
- Stille krav til, korrigere eller stoppe barnet/den unge ved uhensigtsmæssig adfærd
- Agere rollemodel.

Målgruppe / tildelingskriterier Personkredsen er typisk unge, der har behov for hjælp til f.eks. at fastholde en støttende og stabil voksenkontakt, skolegang, komme ud af kriminalitet og/eller misbrug, eller til at få et godt socialt netværk.
Foranstaltningen tildeles som udgangspunkt større børn (12 år og derover).
Det er en forudsætning, at barnet/den unges eller familiens behov for støtte ikke kan imødekommes i familienetværket.
Fast kontaktperson kan foranstaltes uden forældremyndighedsindehavers samtykke, jf. SEL § 56.

Omfang/varighed Kontaktperson tildeles på 3 niveauer, alt efter hvilke problemstillinger og målsætninger, der fremgår af handleplanen:

- 1 gang ugentlig: der er tale om forbigående vanskeligheder, hvor den unge alene har behov for støtte, fx. til deltagelse i specifikke aktiviteter, bryde isolation, m.v.
- 2–3 gange ugentlig: tyngden af problemstillingerne er større (fx. den unges isolation/ psykiske vanskeligheder er større, behov for kontakt til og samarbejde med skole, mangelfuld kompenserende støtte i netværket)
- Mere massiv støtte: den unges vanskeligheder er omfattende, ingen kompenserende støtte i netværket, den unge har behov for løbende kontakt med / støtte fra en

voksen, den unge bor fx. på eget værelse / hybel m.v.
Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt.
Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem
foranstaltningen, skal foranstaltningen revurderes.
Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve
år.

Tildeling	Foretages af sagsbehandler / faglig leder med baggrund i en konkret, individuel vurdering og med udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse iht. SEL § 50.
Levering af ydelsen	Familiehuset, som har et korps af faste støtte/kontaktpersoner. Familiehuset kan i forbindelse med kontaktpersonordningen tilbyde forskellige aktiviteter (samtalerum, lt adgang, café mv.)
Lovgrundlag	SEL § 52, stk. 3, nr. 6 Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 358–359 m.fl.

Anbringelse i netværksplejefamilie (SEL § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 66, stk.1, nr. 3)

Formål Formålet er at fastholde, drage nytte af og styrke eksisterende netværksrelationer for barnet/den unge.
Formålet med anbringelse i en netværksplejefamilie er endvidere at tilstræbe stabilitet, omsorg og tryghed i barnets opvækst i en kendt familie, der kan drage omsorg for barnets trivsel, udvikling og læring og sikre barnet mulighed for at kunne indgå i familiære relationer og deltage i en families sociale liv.

Indhold Netværksanbringelse er anbringelse hos familiemedlemmer eller andre fra barnets netværk. Der behøver ikke nødvendigvis at være biologiske bånd mellem barn og plejeforældre. Det centrale er, at der er en vis tilknytning mellem barn og plejeforældre. Følgende opgaver kan indgå i foranstaltningen:

- Varetage barnets/den unges følelsesmæssige, personlige, sociale og læringsmæssige udvikling
- Være rollemodel for barnet/den unge
- Varetage barnets/den unges behov for at fastholde kontakten til den biologiske familie
- Sætte struktur på barnets/den unges hverdag med skolegang, daginstitution, fritidsaktiviteter m.v.

Målgruppe / tildelingskriterier Barnet/den unge kan kun anbringes uden for hjemmet, når forældrene ikke er i stand til at sikre barnets sundhed og udvikling, og de ikke vurderes at kunne bringes til dette med forebyggende foranstaltninger.

Inden en anbringelse uden for hjemmet iværksættes, har det altid været vurderet, om forældrene på nogen måde med anden støtte vil kunne bringes i stand til at varetage barnets/den unges behov.

Barnet/den unge kan kun anbringes uden for hjemmet, når problemernes omfang og/eller karakter ikke kan løses med forebyggende foranstaltninger.

Anbringelse i netværksplejefamilier anvendes, når der er mulighed for gode samarbejdsrelationer mellem netværksplejefamilien og den biologiske familie, og når det vurderes, at netværksplejefamilien er i stand til at sikre barnets sundhed, udvikling og trivsel.

Det afdækkes altid, hvorvidt det er muligt at anbringe barnet i

netværket. Hvis der ikke i netværket er ressourcer hertil, anbringes barnet så vidt muligt i plejefamilie.

PPR inddrages altid med henblik på vurdering af skoletilbud.

Omfang/varighed	Døgnanbringelse sker så vidt muligt med henblik på hjemgivelse og ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt. Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, skal foranstaltningen revurderes. Der skal foretages opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.
Tildeling	Den centrale visitation. Indstilling hertil foretages af sagsbehandleren med baggrund i en konkret, individuel vurdering og med udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse iht. SEL § 50.
Kvalitetskrav til leverandør	Plejefamilien skal være godkendt til konkret døgnophold af Rudersdal Kommune. Netværksplejefamilier er ikke omfattet af reglerne om socialtilsyn. Der udføres et personrettet tilsyn med barnet / den unge af Rudersdal Kommune.
Andet	Netværksplejefamilien modtager ikke vederlag, men får godtgjort sine udgifter i forbindelse med, at den har barnet i pleje, herunder for kost og logi. I forbindelse med anbringelsen afdækkes familiens almindelige livsførelse med henblik på afklaring af, hvilke udgifter der kan forventes dækket. Det er en konkret vurdering, hvilke dokumenterede udgifter, der kan dækkes. Netværksplejefamilien kan efter en konkret vurdering få tabt arbejdsfortjeneste for en periode, hvis det er nødvendigt af hensyn til barnet eller den unge. Forældrene sættes ikke i egenbetaling ved anbringelse i netværket.
Lovgrundlag	SEL, § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 66, stk. 1, nr. 3. Bekendtgørelse nr. 1554 af 17/12 2013 om plejefamilier. Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 510–514 m.fl. Ankestyrelsens principafgørelse 206–10.

Anbringelse i plejefamilie (SEL § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 66, stk. 1, nr. 1)

Formål	<p>Formålet med anbringelse i en plejefamilie er at tilstræbe stabilitet, omsorg og tryghed i barnets opvækst i en familie, der kan drage omsorg for barnets trivsel, udvikling og læring og sikre barnet mulighed for at kunne indgå i familiære relationer og deltage i en families sociale liv.</p> <p>Formålet er endvidere at bevare kontakt til den biologiske familie og herunder arbejde på evt. hjemgivelse af barnet/den unge.</p>
Indhold	<p>Følgende opgaver og ansvar kan være indeholdt i foranstaltningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varetage barnets/den unges følelsesmæssige, personlige, sociale og læringsmæssige udvikling • Være rollemodel for barnet/den unge • Sætte struktur på barnets/den unges hverdag med skolegang, daginstitution, fritidsaktiviteter m.v. • Varetage barnets/den unges behov for at bevare kontakten til den biologiske familie.
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Barnet/den unge kan kun anbringes uden for hjemmet, når forældrene ikke er i stand til at sikre barnets sundhed og udvikling, og de ikke vurderes at kunne bringes til dette med forebyggende foranstaltninger.</p> <p>Inden en anbringelse uden for hjemmet iværksættes, har det altid været vurderet, om forældrene på nogen måde med anden støtte vil kunne bringes i stand til at varetage barnets/den unges behov.</p> <p>Barnet/den unge kan kun anbringes uden for hjemmet, når problemernes omfang og/eller karakter ikke kan løses med forebyggende foranstaltninger.</p> <p>Der sker anbringelse af børn i plejefamilie, når der ikke er mulighed for netværkspleje og det vurderes, at barnet kan profitere af at indgå i og udvikle tætte relationer til voksne. PPR inddrages altid med henblik på vurdering af skoletilbud.</p>
Omfang/varighed	<p>Døgnanbringelse sker så vidt muligt med henblik på hjemgivelse og ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt. Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, skal foranstaltningen revurderes.</p> <p>Der skal foretages en opfølgning mindst hvert halve år.</p>
Tildeling	<p>Den centrale visitation. Indstilling hertil foretages af sagsbehandleren med baggrund i en konkret, individuel vurdering og med udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse iht. SEL § 50.</p>

Kvalitetskrav til leverandør	Plejefamilien skal være godkendt som konkret eller generelt egnet til døgnophold.
Andet	Vederlag tager udgangspunkt i KLs vejledende takster for vederlag til plejefamilier. Der kan kun helt undtagelsesvist ydes vederlag udover de maximale 7 vederlag. Rudersdal kommunes serviceniveau ift. følgeudgifter i forbindelse med anbringelse i plejefamilie, fremgår af Bilag 4, Håndbog for Plejeforældre.
Egenbetaling	Der fastsættes en egenbetaling for forældrene efter reglerne i betalingsbekendtgørelsen. Udgangspunktet er, at forældrene altid sættes i egenbetaling, ligesom børneydelserne inddrages. Forældrebetalingen er indtægtsbestemt og kan maksimalt udgøre 50.800 kr. årligt (2014).
Lovgrundlag	SEL § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 502 ff., m.fl. Bekendtgørelse om plejefamilier, nr. 1554 af 18/12 2013. Bekendtgørelse om betaling for ophold i anbringelsessteder for børn og unge under 18 år samt for døgnophold og udslusningsophold for unge i alderen 18 til og med 22 år, nr. 712 af 19/6 2013. Ankestyrelsens principafgørelser 13–15, 158–12.

Anbringelse i specialiseret plejefamilie (kommunal plejefamilie) (SEL § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 66, stk. 1, nr. 2)

Formål	<p>Formålet med anbringelse i en specialiseret plejefamilie er at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilstræbe stabilitet, omsorg og tryghed i barnets opvækst i en familie, der kan drage omsorg for barnets trivsel, udvikling og læring og sikre barnet mulighed for at kunne indgå i familiære relationer og deltage i en families sociale liv • Undgå anbringelse på opholdssteder eller døgninstitutioner. <p>Formålet er endvidere at bevare kontakt til den biologiske familie, herunder at arbejde på en evt. hjemgivelse af barnet/den unge.</p>
Indhold	<p>Følgende opgaver og ansvar kan være indeholdt i foranstaltningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behandling af barnets/den unges psykosociale vanskeligheder • Varetage barnets/den unges følelsesmæssige, personlige, sociale og læringsmæssige udvikling • Være rollemodel for barnet/den unge • Sætte struktur på barnets/den unges hverdag med skolegang, daginstitution, fritidsaktiviteter m.v. • Varetage barnets/den unges behov for at bevare kontakten til den biologiske familie.
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen kendetegnes typisk ved at være børn med behov for socialpædagogisk indsats og med mere akutte behov. Der skal være tale om et betydeligt behandlingsbehov hos barnet. Målgruppen kan også omfatte børn og unge, der er i dagbehandling på en døgninstitution. Muligheden for at anvende kommunal plejefamilie afdækkes altid før anbringelse på døgninstitution.</p> <p>PPR inddrages altid med henblik på vurdering af skoletilbud. Inden en anbringelse uden for hjemmet iværksættes, har det altid været vurderet, om forældrene på nogen måde med anden støtte vil kunne bringes i stand til at varetage barnets/den unges behov.</p> <p>Barnet/den unge kan kun anbringes uden for hjemmet, når problemernes omfang og/eller karakter ikke kan løses med forebyggende foranstaltninger.</p>
Omfang/varighed	<p>Anbringelse i specialiseret plejefamilie kan ved akutte behov finde sted i en kortere, afgrænset periode og kan i andre tilfælde ses som en del af et længerevarende forløb, hvor også andre foranstaltninger og anbringelsesformer kan anvendes.</p> <p>Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt.</p>

Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, skal foranstaltningen revurderes.
Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.

Tildeling	Den centrale visitation. Indstilling hertil foretages af sagsbehandleren med baggrund i en konkret, individuel vurdering og med udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse iht. SEL § 50.
Andet	Plejefamilien skal have en generel og særlig godkendelse som kommunal plejefamilie af socialtilsynet og være konkret godkendt af Rudersdal kommune. Rudersdal kommunes serviceniveau ift. følgeudgifter i forbindelse med anbringelse i plejefamilie fremgår af Bilag 4, Håndbog for Plejeforældre.
Vederlag	Vederlaget til kommunale plejefamilier fastsættes – på grund af den specialiserede opgave – til 10 vederlag. Vederlaget træder i stedet for en lønindtægt, idet det forventes, at den ene af plejeforældrene er hjemme. Kommunale plejefamilier vil normalt have ét barn i pleje.
Egenbetaling	Der fastsættes en egenbetaling for forældrene efter reglerne i betalingsbekendtgørelsen. Udgangspunktet er, at forældrene altid sættes i egenbetaling, ligesom børneydelserne inddrages. Forældrebetalingen er indtægtsbestemt og kan maksimalt udgøre 50.800 kr. årligt (2014).
Lovgrundlag	SEL § 52, stk. 3., nr. 7, jf. § 66, stk. 1, nr. 2. Bekendtgørelse om plejefamilier, nr. 1554 af 18/12 2013. Bekendtgørelse om betaling for ophold i anbringelsessteder for børn og unge under 18 år samt for døgnophold og udslusningsophold for unge i alderen 18 til og med 22 år, nr. 712 af 19/6 2013. Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 503 ff., m.fl. Ankestyrelsens principafgørelser 13–15, 158–12.

Anbringelse på døgninstitution (socialt udsatte) (SEL § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 66, nr. 6)

Formål	<p>Formålet med anbringelse på døgninstitution er som udgangspunkt at sikre barnets/den unges særlige behov for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behandling • Observation og udredning • Akut anbringelse.
Indhold	<p>På døgninstitutionerne arbejdes der typisk med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behandling af barnets/den unges psykosociale problemer • Sikre barnet/den unge stabile og trygge opvækstvilkår • Støtte barnet/den unge i at indgå i sunde relationer og sociale liv • Udvikle og styrke barnets/den unges selvværd og selvtillid • Samarbejde med barnets/den unges forældre og primære netværk • Sikre barnets/den unges behov for undervisning.
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen kendetegnes typisk ved at være børn og unge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Med behov for et specialiseret socialpædagogisk tilbud • Hvor der skal foretages udredning/observation før en eventuel permanent anbringelse. • Med akut behov for anbringelse. <p>Børn under 6 år anbringes kun på døgninstitution (spædbørnehjem eller lign.), hvis der skal foretages en udredning af barnet eller dets behov skal afklares.</p> <p>PPR inddrages altid med henblik på vurdering af skoletilbud.</p> <p>Inden en anbringelse uden for hjemmet iværksættes, har det altid været vurderet, om forældrene på nogen måde med anden støtte vil kunne bringes i stand til at varetage barnets/den unges behov.</p> <p>Barnet/den unge kan kun anbringes uden for hjemmet, når problemernes omfang og/eller karakter ikke kan løses med forebyggende foranstaltninger.</p>
Omfang/varighed	<p>Anbringelse på døgninstitution er som udgangspunkt en foranstaltning for en afgrænset periode, hvor der skal være fokus på at opnå målene i handleplanen og sætte en mindre indgribende foranstaltning i stedet.</p> <p>Anbringelse på døgninstitution kommer først på tale, når det er afdækket, at plejefamilie (herunder netværkspleje og kommunal plejefamilie) ikke kan anvendes.</p> <p>Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt. Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, skal foranstaltningen revurderes.</p>

Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.

Ved akut anbringelse skal der inden for tre måneder være en begrundet stillingtagen til fortsat anbringelse eller hjemgivelse.

Tildeling	Den centrale visitation. Indstilling hertil foretages af sagsbehandleren med baggrund i en konkret, individuel vurdering og med udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse iht. SEL § 50.
Kvalitetskrav til leverandør	Døgninstitutioner skal være godkendt af socialtilsynet og opført på Tilbudsportalen.
Andet	Følgeudgifter af anbringelsen afholdes som udgangspunkt af døgninstitutionen. Evt. følgeudgifter for forældrene kan afholdes efter SEL § 52 a, nr. 2 og 3. Der kan ydes ind- og udskrivningsbeløb efter gældende vejledning og konkret vurdering. Til nødvendige anskaffelser ydes billigste, relevante løsning.
Egenbetaling	Der fastsættes en egenbetaling for forældrene efter reglerne i betalingsbekendtgørelsen. Udgangspunktet er, at forældrene altid sættes i egenbetaling, ligesom børneydelserne inddrages. Forældrebetalingen er indtægtsbestemt og kan maksimalt udgøre 50.800 kr. årligt (2014).
Lovgrundlag	SEL § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 66, stk. 1, nr. 6. Bekendtgørelse om betaling for ophold i anbringelsessteder for børn og unge under 18 år samt for døgnophold og udslusningsophold for unge i alderen 18 til og med 22 år, nr. 712 af 19/6 2013. Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 532, ff., m.fl. Diverse principafgørelser fra Ankestyrelsen, herunder 13-15, 158-12.

Anbringelse på eget værelse/hybel (SEL § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 66, stk. 1, nr. 4)

Formål

Formålet med anbringelse på eget værelse er at yde støtte, rådgivning og vejledning med henblik på at styrke den unges evne til at mestre eget liv.

Indhold

Den unge skal gøres selvhjulpnen gennem et relationsskabende forløb. Der samarbejdes med den unge om at afdække de områder, hvor den unge behøver en ændring, så evnen til at mestre eget liv styrkes.

Der kan for eksempel arbejdes med at:

- Støtte den unge til en stabil og positiv overgang til voksertilværelsen, herunder skole, uddannelse, praktik/arbejde og fritid
- Yde praktisk pædagogisk støtte i egen bolig
- Støtte den unges følelsesmæssige og sociale udvikling
- Støtte den unge i kontakten og relationen til familien
- Give økonomisk rådgivning og praktisk vejledning i forhold til at have ansvar for egen tilværelse
- Give vejledning i forhold til personlig hygiejne, rengøring og madlavning, besøg af gæster, forhold til naboer osv.

Målgruppe / tildelingskriterier

Målgruppen er kendetegnet ved at være unge:

- Der vurderes egnet til at kunne klare dagligdagen på egen hånd, og hvor behovene hos den unge primært har karakter af dækning af de daglige fornødenheder som f.eks. kost, logi og beklædning
- Der kun har brug for begrænset personlig støtte
- Hvor anden anbringelse har været forsøgt uden den ønskede effekt
- Hvor det vurderes, at anden anbringelse vil være uhensigtsmæssig.

Målgruppen er normalt unge på 16–17 år.

Inden en anbringelse uden for hjemmet iværksættes, har det altid været vurderet, om forældrene på nogen måde med anden støtte vil kunne bringes i stand til at varetage barnets/den unges behov.

Barnet/den unge kan kun anbringes uden for hjemmet, når problemernes omfang og/eller karakter ikke kan løses med forebyggende foranstaltninger.

Omfang/varighed	<p>Anbringelse på eget værelse tildeles typisk for en periode af ét år, hvor der skal følges op efter tre måneder. Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.</p> <p>Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt. Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, skal foranstaltningen revurderes.</p>
Tildeling	<p>Den centrale visitation. Indstilling hertil foretages af sagsbehandleren med baggrund i en konkret, individuel vurdering og med udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse iht. SEL § 50.</p>
Andet	<p>Rudersdal Kommune anbringer typisk unge i hybler / værelser i nærheden af den unges skole / uddannelsesinstitution og med støtte/kontaktperson afhængig af det konkrete behov.</p> <p>Kontaktperson tildeles på 3 niveauer, alt efter hvilke problemstillinger og målsætninger, der fremgår af handleplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 gang ugentlig: der er tale om vanskeligheder, hvor den unge alene har behov for lidt støtte, fx. til deltagelse i specifikke aktiviteter, bryde isolation, støtte til fastholdelse af uddannelse/beskæftigelse m.v. • 2–3 gange ugentlig: tyngden af problemstillingerne er større (fx. den unges isolation/ psykiske vanskeligheder er større, behov for kontakt til og samarbejde med skole/uddannelse, behov for lettere botræning, mangelfuld kompenserende støtte i netværket) • Mere massiv støtte: den unges vanskeligheder er omfattende, ingen kompenserende støtte i netværket, den unge har behov for løbende kontakt med / støtte fra en voksen, intensiv botræning. <p>Værelset / hyblen skal være konkret godkendt af beliggenhedskommunen.</p>
Egenbetaling	<p>Der fastsættes en egenbetaling for forældrene efter reglerne i betalingsbekendtgørelsen. Udgangspunktet er, at forældrene altid sættes i egenbetaling, ligesom børneydelserne inddrages. Forældrebetalingen er indtægtsbestemt og kan maksimalt udgøre 50.800 kr. årligt (2014).</p>
Lovgrundlag	<p>SEL § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 66, stk. 1, nr. 4.</p> <p>Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 517 m.fl.</p> <p>Bekendtgørelse om betaling for ophold i anbringelsessteder for børn og unge under 18 år samt for døgnophold og</p>

udslusningsophold for unge i alderen 18 til og med 22 år, nr.
712 af 19/6 2013.

Ankestyrelsens principafgørelser 13-15, 158-12.

Anbringelse på kostskole/efterskole (SEL § 52, stk. 3, nr. 7, jf. SEL § 66, stk.1, nr. 5 eller 6)

Formål	<p>Formålet er gennem en fast struktur for både skole og fritid og en tryk base uden for hjemmet at sikre den unges trivsel, udvikling og læring.</p> <p>Formålet er også at give den unge mulighed for at bryde med uhensigtsmæssig adfærd og udviklingsmæssige vanskeligheder.</p>
Indhold	<p>Foranstaltningen kan blandt andet omfatte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrkelse af den unges sociale kompetencer – i forhold til både jævnaldrende og voksne • Mulighed for stabil voksenkontakt • Støtte og opbakning til en positiv personlig udvikling • Styrkelse af den personlige ansvarlighed og det at klare sig selv • Støtte til at få struktur på hverdagen i forhold til både skolegang og fritid • Opmærksomhed på konkrete faglige behov.
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen kendetegnes typisk ved at være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unge 15–17 årige, der har behov for særlig støtte • Unge med behov for miljøskifte, og som ikke kan profitere af de sammenhængende og fleksible tilbud, der er i lokalsamfundet • Unge, der er under udslusning fra døgntilbud. <p>Derudover kendetegnes målgruppen ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selvtillids- og selvværdsproblemer • Manglende modenhed • Problemer med at håndtere konflikter • Problemer i forhold til familien • Personlige problemer • Eventuelt nedsat funktionsevne. <p>Den unge skal kunne profitere af samværet med jævnaldrende såvel i som uden for skoletiden.</p> <p>Målgruppen omfatter ikke unge, der alene pga. faglige / undervisningsmæssige vanskeligheder har behov for ophold på kost/efterskole.</p> <p>PPR inddrages altid med henblik på vurdering af skoletilbud.</p> <p>Inden en anbringelse uden for hjemmet iværksættes, har det altid</p>

været vurderet, om forældrene på nogen måde med anden støtte vil kunne bringes i stand til at varetage barnets/den unges behov.

Barnet/den unge kan kun anbringes uden for hjemmet, når problemernes omfang og/eller karakter ikke kan løses med forebyggende foranstaltninger.

Omfang/varighed	Der bevilges kostskoleophold og efterskoleophold for ét skoleår ad gangen. Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt. Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.
Tildeling	Den centrale visitation. Indstilling hertil foretages af sagsbehandleren med baggrund i en konkret, individuel vurdering og med udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse iht. SEL § 50.
Kvalitetskrav til leverandør	Skolen skal være opført på Tilbudsportalen.
Egenbetaling	Der fastsættes en egenbetaling for forældrene efter reglerne i betalingsbekendtgørelsen. Udgangspunktet er, at forældrene altid sættes i egenbetaling, ligesom børneydelserne inddrages. Forældrebetalingen er indtægtsbestemt og kan maksimalt udgøre 50.800 kr. årligt (2014).
Lovgrundlag	SEL § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 eller 6. Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 521 ff., m.fl. Bekendtgørelse om betaling for ophold i anbringelsessteder for børn og unge under 18 år samt for døgnophold og udslusningsophold for unge i alderen 18 til og med 22 år, nr. 712 af 19/6 2013. Ankestyrelsens principafgørelser 13-15, 158-12, 209-10, O-26-99.

Anbringelse på opholdssted (SEL § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 66, stk. 1, nr. 5)

Formål	Formålet med anbringelse på et opholdssted er at tilstræbe stabilitet, omsorg og tryghed i barnets opvækst, samt mulighed for at arbejde med barnets/den unges specifikke problemer. Anbringelsen har et udpræget socialpædagogisk sigte.
Indhold	Følgende opgaver og ansvar, som er defineret i handleplanen, kan være: <ul style="list-style-type: none"> • Varetagelse af barnets/den unges følelsesmæssige, personlige, sociale og læringsmæssige udvikling • Være rollemodel for barnet/den unge • Varetagelse af barnets/den unges behov for at fastholde kontakten til den biologiske familie, herunder arbejde på en evt. hjemgivelse • Sætte struktur på barnets/den unges hverdag med skolegang, daginstitution, fritidsaktiviteter, omsorg og pleje m.m.
Målgruppe / tildelingskriterier	Anbringelse på et opholdssted finder som udgangspunkt sted, når de kompenserende og forebyggende foranstaltninger ikke længere er tilstrækkelige, og anbringelse i netværksplejefamilie, plejefamilie, specialiseret plejefamilie eller døgninstitution er afdækket og ikke vurderet mulig. Målgruppen kendetegnes ved at være: <ul style="list-style-type: none"> • Børn med behandlingsbehov eller behov for anden udviklingsmæssig støtte af professionelle fagpersoner i døgnregi. • Børn, hvor behovet for omsorg og pleje har et så betydeligt omfang, at den samlede families trivsel, herunder søskendes behov, ikke længere kan tilgodeses via kompenserende og forebyggende foranstaltninger i hjemmet. PPR inddrages altid med henblik på vurdering af skoletilbud.
Omfang/varighed	Anbringelse på opholdssted er som udgangspunkt en foranstaltning for en afgrænset periode, hvor der skal være fokus på at opnå målene i handleplanen og sætte en mindre indgribende foranstaltning i stedet. Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt. Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, skal foranstaltningen revurderes. Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.
Tildeling	Den centrale visitation. Indstilling hertil foretages af sagsbehandleren med baggrund i en konkret, individuel vurdering og med udgangspunkt i resultaterne af den

	børnefaglige undersøgelse iht. SEL § 50.
Kvalitetskrav til leverandør	Opholdssteder skal være godkendt af socialtilsynet og opført på Tilbudsportalen.
Andet	Følgeudgifter af anbringelsen afholdes som udgangspunkt af opholdsstedet. Kontrakten mellem opholdsstedet og Rudersdal Kommune regulerer dette.
Egenbetaling	Der fastsættes en egenbetaling for forældrene efter reglerne i betalingsbekendtgørelsen. Udgangspunktet er, at forældrene altid sættes i egenbetaling, ligesom børneydelserne inddrages. Forældrebetalingen er indtægtsbestemt og kan maksimalt udgøre 50.800 kr. årligt (2014).
Lovgrundlag	SEL § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 66, stk. 1, nr. 5. Bekendtgørelse om betaling for ophold i anbringelsessteder for børn og unge under 18 år samt for døgnophold og udslusningsophold for unge i alderen 18 til og med 22 år, nr. 712 af 19/6 2013. Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 518, ff. Ankestyrelsens principafgørelser 13–15, 158–12.

Praktiktilbud (SEL § 52, stk. 3, nr. 8)

Formål	Formålet er at: <ul style="list-style-type: none"> • Støtte den unge i at have en meningsfuld fritidsbeskæftigelse • Fastholde den unges tilknytning til uddannelsessystemet • Opnå eller fastholde tilknytning til arbejdsmarkedet.
Indhold	Der kan iværksættes praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver. Et vigtigt element i arbejdspraktikken er, at den unge lærer de almindelige normer og omgangsformer, der hersker på en arbejdsplads, og at den unge indgår på lige fod med voksne og andre unge på arbejdspladsen. Praktiktilbuddet kan være et fritidstilbud eller et supplement til et skoletilbud.
Målgruppe / tildelingskriterier	Målgruppen kendetegnes typisk ved at være unge i 14–17 års alderen, der er socialt belastede og har problemer med at begå sig i samfundet, og som har brug for en kombination af uddannelse og erhvervsarbejde for på sigt at kunne fastholdes i uddannelse.
Omfang/varighed	Et praktiktilbud vil normalt være 5–6 timer ugentlig, når der er tale om et fritidstilbud til den unge. Er praktiktilbuddet et supplement til skole / uddannelse, vil det normalt være ca. 15 timer ugentlig. Foranstaltningen ophører senest, inden den unge fylder 18 år. Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt. Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.
Tildeling	Sagsbehandler / faglig leder.
Andet	Der udbetales praktikgodtgørelse efter gældende takst, jf. KLs vejledende satser. Praktikophold er som udgangspunkt omfattet af arbejdsskadeforsikringsloven.
Lovgrundlag	SEL § 52, stk. 3, nr. 8. Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 361.

Økonomisk støtte til ophold på kostskole/efterskole m.v. (SEL § 52 a, stk. 1, nr. 1)

Formål	<p>Formålet er at give delvis eller fuld økonomisk støtte til forældrenes egen andel af udgiften til f.eks. ophold på efterskole på baggrund af</p> <ul style="list-style-type: none"> • en vurdering af barnets / den unges særlige behov, • forældremyndighedsindehavers evne til at afholde udgiften med udgangspunkt i en økonomisk trangsvurdering og • en vurdering af udgiftens størrelse. <p>Støtten gives alene for at undgå en mere indgribende foranstaltning.</p>
Indhold	<p>Kost/efterskoleopholdet skal tilrettelægges efter den unges særlige behov og skal grundlæggende indeholde et relevant undervisningstilbud og fritids-/aktivitetsmuligheder.</p>
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen er børn og unge fra familier med sociale problemstillinger og hvor det vurderes, at problemerne kan afhjælpes med en mindre indsats i en afgrænset periode. Målgruppen kendetegnes typisk ved at være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unge med familieproblemer • Unge, der har særlige behov, men ikke har behov for en anbringelse uden for eget hjem. <p>PPR inddrages altid med henblik på vurdering af skoletilbud. Støtten ydes alene, når forældremyndighedens indehaver ikke selv har tilstrækkelige midler hertil. Ved vurderingen heraf tages der udgangspunkt i Ydelsescentrets takster for minimums leveomkostninger, og at et rimeligt budget ikke bringes ud af balance. Forældrene skal som udgangspunkt selv afholde udgifter til hjemtransport, beklædning og lomme penge og andre øvrige udgifter under efterskoleopholdet.</p>
Omfang/varighed	<p>Bevillingen til efterskole gives for ét skoleår ad gangen. Som udgangspunkt kan der maksimalt ydes tilskud til efterskoleophold i to år. Forløbet vurderes løbende og efter behov.</p> <p>Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt. Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, skal foranstaltningen revurderes.</p>
Tildeling	<p>Socialrådgiver / faglig leder.</p>
Lovgrundlag	<p>SEL § 52 a, stk. 1, nr. 1. Vejledning nr. 3 om Særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 364 ff. Ankestyrelsens principafgørelse 209-10</p>

Økonomisk støtte til udgifter for at undgå en anbringelse, fremme en hjemgivelse eller bidrage til stabil kontakt under en anbringelse m.v. (SEL § 52 a, stk. 1, nr. 2 eller 3)

Formål

At yde økonomisk bistand for at:

- Undgå en anbringelse eller fremme en hjemgivelse. Der skal være tale om, at en anbringelse uden for hjemmet er en reel forestående mulighed eller at en hjemgivelse reelt bliver mulig.
- Støtte en stabil kontakt mellem forældre og børn under en anbringelse uden for hjemmet.

Indhold

Støtten indgår som led i en samlet løsning af familiens problemer og sigter mod at sætte familien i stand til selv at klare sine vanskeligheder.

Bestemmelsen kan anvendes til at yde hjælp til forældrenes transportudgifter i forbindelse med samvær eller til specielle udgifter, der er nødvendige, for at et fysisk eller psykisk handicappet barn kan besøge forældrene i hjemmet. Der kan eksempelvis ydes støtte til udgifter til indretning eller udstyr i hjemmet, der er nødvendigt, for at barnet/den unge kan have en stabil kontakt med forældrene.

Bestemmelsen kan anvendes til at yde hjælp til en formålsbestemt aktivitet i forbindelse med en længerevarende samværsperiode.

Bestemmelsen giver ikke mulighed for at yde tilskud til fødselsdags- og julegaver.

Målgruppe / tildelingskriterier

Målgruppen kendetegnes typisk ved at være familier, hvor støtte efter denne bestemmelse kan betyde, at barnet / den unge ikke anbringes uden for hjemmet, eller familier med anbragte børn og unge.

Hjælp i medfør af servicelovens § 52 a, stk. 1, nr. 2 eller 3, er ikke transbestemt og afhænger således ikke af familiens økonomiske muligheder. Det betyder, at den økonomiske støtte alene afhænger af formålet med støtten.

Omfang/varighed

Ydelsen kan tildeles i hele anbringelsens længde, dog maksimalt indtil det 18. år.

Bestemmelsen giver ikke mulighed for at yde en familie hjælp til løbende forsørgelsesudgifter.

Når støtten ydes for at undgå en anbringelse eller for at fremme en hjemgivelse, er det en forudsætning, at der er klar sammenhæng mellem ydelsen af økonomisk støtte og muligheden for at undgå anbringelse eller fremme hjemgivelse. Kommunen kan undtagelsesvist fx yde tilskud til boligrelaterede udgifter, såfremt der ikke er andre muligheder herfor, og det herved er muligt at undgå en anbringelse af barnet.

Ved bevillingen til at støtte kontakten mellem forældre og anbragte børn/unge er det en forudsætning, at der er klar sammenhæng mellem ydelsen af økonomisk støtte og formålet med at støtte en stabil kontakt mellem forældre og børn.

Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt.

Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, vil der blive foretaget en opfølgning.

Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.

Tildeling

Foretages af den enkelte sagsbehandler / faglig leder.

Lovgrundlag

SEL § 52 a, stk. 1, nr. 2 og 3.

Vejledning nr. 3 om Særlig støtte til børn og unge og deres familier, pkt. 370 ff.

Støtteperson til forældremyndighedens indehavere i forbindelse med barnet eller den unges anbringelse udenfor hjemmet (SEL § 54, stk. 1 og 2)

Formål	Formålet er: <ul style="list-style-type: none"> • At støtte forældrene i at blive afklaret i forhold til anbringelsen • At hjælpe forældrene til at udfylde deres forældrerolle under anbringelsen • At styrke kontakten mellem forældrene og barnet • At barnet oplever en mindre grad af splittelse mellem forældrene og anbringelsesstedet • At bidrage til at støtte familien i at løse de problemer, der har været medvirkende til, at barnet eller den unge måtte anbringes udenfor hjemmet.
Indhold	Støttepersonens opgave er at: <ul style="list-style-type: none"> • styrke forældrenes samarbejde og involvering i arbejdet omkring barnet • hjælpe til udredning af spørgsmål i forhold til den måde, det offentlige system fungerer på • hjælpe med forberedelse og evaluering af møder m.v. • hjælpe med at læse og forstå breve • medvirke til, at forældrene kan blive afklarede omkring anbringelsen.
Målgruppe / tildelingskriterier	Tilbud til alle forældre med børn eller unge, der er anbragt udenfor hjemmet efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7 og § 58. Støtten kan etableres, så snart en anbringelse indgår som en mulighed i foranstaltningstilbud. Det er forældremyndighedsindehaverens opholdskommune, der bevilger en støtteperson.
Omfang/varighed	Der ydes et fast beløb på 2500,- kr. pr md. Beløbet dækker løn og transportudgifter for støttepersonen. Beløbet kan undtagelsesvis forhøjes i en opstartsfasen (max 3 måneder) mhp etablering af kontakt mellem støtteperson og forældre. Støttepersonen erstatter/er ikke bisidder og kan ikke varetage behandlingsmæssige opgaver.
Tildeling	Sagsbehandler / faglig leder. Sker på baggrund af beslutning om anbringelse efter SEL § 52, stk. 3, nr. 7.
Levering af ydelsen	Rudersdal Kommune anvender personer fra foreningen PS, Foreningen af professionelle støttepersoner. Støttepersonen skal være uafhængig af forvaltningen. Ønsker forældrene en person, de kender, tages udgangspunkt i dette ønske. Kommunen foretager en konkret vurdering af, hvorvidt den

pågældende person er egnet som støtteperson.

Egenbetaling

Der er ingen egenbetaling til støtteperson.

Lovgrundlag

SEL § 54.

Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier,
pkt. 376.

Ankestyrelsens principafgørelse C-46-02.

Efterværn – kontaktperson m.v. (SEL § 76, stk. 2, stk. 3, nr. 2 og stk. 5)

Formål	Særlig støtte, der skal sikre, at unge, der har haft iværksat hjælpeforanstaltninger forud for det 18. år, kan bibeholde støtte, til den unge fylder 23 år.
Indhold	Støtten omfatter en fast kontaktperson. Der kan enten være tale om opretholdelse af en allerede udpeget kontaktperson eller udpegning af en ny. Foranstaltningen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold, for eksempel anskaffelse af selvstændig bolig.
Målgruppe / tildelingskriterier	Der er tre muligheder for at få tildelt en kontaktperson: <ol style="list-style-type: none"> 1. Unge, der inden det fyldte 18. år har haft en fast kontaktperson, og hvor der fortsat skønnes at være et behov, og den unge er indforstået med hjælpen. 2. Unge, der er eller har været anbragt uden for hjemmet på et anbringelsessted umiddelbart inden det fyldte 18. år, og hvor der fortsat skønnes at være et behov for støtte, og den unge er indforstået med hjælpen. Disse to muligheder for tildeling af en kontaktperson tildeles som udgangspunkt til unge med et spinkelt eller manglende netværk, således at den unge eksempelvis får mulighed for at tale med en voksen person, der kan hjælpe med at skabe en mere glidende overgang til voksentilværelsen. Udgangspunktet er, at der skal være et perspektiv i foranstaltningen og at en kontaktperson kan bidrage til en god overgang til voksenlivet. 3. Unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller har været anbragte uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og som ikke tilbydes støtte i form af en opretholdelse af et døgnophold, skal have tilbud om en fast kontaktperson. Målgruppen omfatter <i>ikke</i> unge med varige og indgribende funktionsnedsættelse, hvor der er udsigt til at være behov for en indsats udover det 23. år i form af ophold i botilbud for voksne.
Omfang/varighed	Kontaktperson i forbindelse med efterværn tildeles på 3 niveauer, alt efter hvilke problemstillinger og målsætninger, der fremgår af handleplanen: <ul style="list-style-type: none"> • 1 gang ugentlig: der er tale om vanskeligheder, hvor

den unge alene har behov for lidt støtte, fx. til deltagelse i det sociale liv, bryde isolation, støtte til fastholdelse af uddannelse/beskæftigelse m.v.

- 2–3 gange ugentlig: tyngden af problemstillingerne er større: fx. den unges isolation/ psykiske vanskeligheder er større, behov for kontakt til og samarbejde med skole/uddannelse, behov for lettere botræning, mangelfuld kompenserende støtte i netværket
- Mere massiv støtte: den unges vanskeligheder er omfattende, ingen kompenserende støtte i netværket, den unge har behov for løbende kontakt med / støtte fra en voksen, intensiv botræning.

Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt. Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, skal foranstaltningen revurderes. Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.

Der gives ikke fast aktivitetsbeløb til en ung med fast kontaktperson.

Foranstaltningen efter 1. og 2. ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt, dog senest når den unge fylder 23 år. Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes gennem foranstaltningen, vil der blive foretaget en opfølgning. Der skal foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.

Foranstaltningen efter 3. gives frem til det fyldte 23. år.

Tildeling	Beslutning om efterværn for egne borgere træffes i visitationsudvalget, senest når den unge fylder 17½ år. Der indledes samarbejde med Psykiatri og Handicap (voksenområdet), når den unge fylder 16 ½ år, med henblik på at tilrettelægge en god overgang for de unge, der ikke er i målgruppen for efterværn.
Kvalitetskrav til leverandør	Fast kontaktperson arbejder ud fra de angivne mål og delmål i handleplanen med henblik på at gøre den unge i stand til at tage vare på egen livssituation så hurtigt som muligt. I forbindelse med opfølgingsmøde på handleplanen udarbejder kontaktpersonen en skriftlig status. Hvis der er behov for at ændre handleplanen, skal kontaktpersonen kontakte sagsbehandleren.
Andet	Der fastsættes ikke egenbetaling for den unge til en fast kontaktperson. Den unge skal selv afholde følgeudgifter i forbindelse med samværet med kontaktpersonen.
Levering af ydelsen	Familiehuset, som har et korps af faste

---

støtte/kontaktpersoner. Familiehuset kan i forbindelse med kontaktpersonordningen tilbyde forskellige aktiviteter (samtalerum, lt adgang, café mv.).

Lovgrundlag

SEL § 76

Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, kapitel 18, pkt. 489 - 498

Diverse principafgørelser fra Ankestyrelsen, herunder 95-13, 233-10, 66-13 m.fl.

Efterværn – døgnophold og udslusning (tilbud 18-22 år) (SEL § 76, stk. 3, nr. 1 og 3)

Formål	Formålet er at sikre, at unge, der har haft iværksat hjælpeforanstaltninger forud for det 18. år i form af anbringelse uden for hjemmet, kan bibeholde en form for støtte frem til det fyldte 23. år, med henblik på at sikre en god overgang til en selvstændig tilværelse.
Indhold	Foranstaltningen kan omfatte fortsættelse af døgnophold eller udslusning på det hidtidige anbringelsessted.
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Målgruppen kendetegnes typisk ved at være unge, der skønnes at have behov for støtte ud over det 18. år, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unge med svære adfærdsvanskeligheder • Unge med misbrugsproblemer • Unge med psykosociale vanskeligheder • Sent udviklede unge med behov for støtte til social og personlig udvikling. <p>Det skal endvidere være vurderingen, at</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efterværn vil være af væsentlig betydning for den unge • Der skal være udsigt til positiv udvikling (men ikke nødvendigvis, at den unge bliver helt selvhjulpnen efter det fyldte 23. år) • Den unge skal selv ville det • Støtten vil bidrage til en god overgang til voksenlivet. <p>Målgruppen omfatter <i>ikke</i> unge med varige og indgribende funktionsnedsættelse, hvor der er udsigt til at være behov for en indsats udover det 23. år i form af ophold i botilbud for voksne.</p>
Omfang/varighed	<p>Kan tildeles i alderen 18 – 22 år. Der foretages en opfølgning af indsatsen mindst hvert halve år.</p> <p>Det er afgørende, at der foregår en udvikling i den unges liv i løbet af den periode, hvor der fortsat er iværksat støtte over for den unge. Det betyder, at det forventes, at foranstaltningen løbende udfases.</p> <p>Foranstaltningen kan maksimalt tildeles, til den unge fylder 23 år.</p> <p>Foranstaltningen ophører, når formålet i handleplanen er opfyldt. Hvis det viser sig, at formålet ikke kan opfyldes</p>

---

	gennem foranstaltningen, skal foranstaltningen revurderes.
Tildeling	Beslutning om efterværn for egne borgere træffes i visitationsudvalget, senest når den unge fylder 17½ år. Der indledes samarbejde med Psykiatri og Handicap (voksenområdet), når den unge fylder 16 ½ år, med henblik på at tilrettelægge en god overgang for de unge, der ikke er i målgruppen for efterværn.
Kvalitetskrav til leverandør	Anbringelsesstedet skal være godkendt af socialtilsynet og opført på Tilbudsportalen. Et værelse / en hybel skal være konkret godkendt af beliggenhedskommunen
Andet	Der fastsættes egenbetaling for den unge efter reglerne i SEL § 159. Se bilag 5
Lovgrundlag	SEL §§ 76 og 159. Bekendtgørelse om betaling for ophold i anbringelsessteder for børn og unge under 18 år samt for døgnophold og udslusningsophold for unge i alderen 18 til og med 22 år, nr. 712 af 19/6 2013. Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, kapitel 18, pkt. 489 – 498 Diverse principafgørelser fra Ankestyrelsen, herunder 95-13, 233-10, 66-13 m.fl.

Vedligeholdelsestræning (SEL § 86)

Formål	<p>Vedligeholdelsestræning defineres som målrettet træning for at forhindre funktionstab, fastholde det hidtidige funktionsniveau eller forbedre funktionsniveauet. Vedligeholdelsestræning omfatter vedligeholdelse af såvel fysiske som psykiske færdigheder.</p> <p>Vedligeholdelsestræning skal bidrage til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til at fastholde hidtidige funktionsniveau. Vedligeholdelsestræning har således også et forebyggende sigte.</p> <p>Vedligeholdelsestræning kan bestå af individuel træning og anden form for målrettet træning.</p>
Indhold	<p>Ydelsen kan omfatte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fysioterapi • Ergoterapi – herunder forskellige metoder som Bobath, Mitii, mfl. • Vejledning til forældre og/eller institution/skole. <p>Træningen kan foregå på specialiserede behandlingssteder, i hjemmet og/eller institution/skole.</p>
Målgruppe / tildelingskriterier	<p>Det er en forudsætning for bevilling af ydelsen, at barnet</p> <ul style="list-style-type: none"> • midlertidigt eller varigt har behov for hjælp til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder • ikke er alderssvarende motorisk, mangler færdigheder, eller har tabt færdigheder. <p>Barnet skal have en diagnose, som er stillet af sygehusafdeling eller en speciallæge i neurologi, reumatologi eller andet relevant speciale.</p> <p>Forældrene skal være indstillet på at varetage delelementer af vedligeholdelsestræningen i hverdagen.</p>
Omfang/varighed	<p>Vedligeholdende træning bevilges efter behov til et målrettet og tidsbegrænset forløb.</p> <p>Som udgangspunkt bevilges vedligeholdelsestræning som et træningsforløb på 8 gange, hvor barnet får træning enten individuelt eller i en gruppe.</p> <p>Forældre og behandlingssted kan genansøge efter behov. Der skal vedlægges status og/eller re-testning.</p> <p>Ydelsen omfatter <i>ikke</i> sansemotorisk træning, pædagogisk indsats, ren passiv behandling såsom terapi, massage m.m., samt motion og bevægelse, som borgeren selvstændigt kan varetage ved almene aktiviteter.</p> <p>Børn, som er berettiget til vederlagsfri fysioterapi efter Sundhedslovens § 140 a, er ikke berettigede til</p>

	vedligeholdelsestræning.
Tildeling	Den tildelte ydelse er målrettet og tidsbegrænset. Visitationen til vedligeholdende træning sker gennem en tværfaglig vurdering af socialrådgiver, ergoterapeut, fysioterapeut samt kommunelæge. I forbindelse med afgørelsen om træning skal visitatorerne konkret forholde sig til, hvad formålet med træningsindsatsen er samt omfang og indholdet af indsatsen.
Egenbetaling	Der er ingen egenbetaling
Levering af ydelsen	Kommunen samarbejder primært med Børneterapien i Gentofte, Geelsgård, Skovmose skolen, og andre eksterne private fys/ergoer.
Lovgrundlag	SEL § 86, jf. § 44 Vejledning nr. 2 om hjælp og støtte efter Serviceloven, Kapitel 7. Vejledning nr. 110 af 1/12 2009 om træning i kommuner og regioner, kapitel 5.

Bilag 1 – § 32 Hjemmetræning

Oversigt over tilbud og udgifter, der skal / kan tages stilling til i forbindelse med hjemmetræning. Alle udgifter skal være begrundede og nødvendige i de(n) konkrete og anvendte metode(r).

Hvad omfatter rammebeløbet?	Beløbet omfatter forældrenes udgifter til <ul style="list-style-type: none"> • Nødvendige træningsredskaber • Trænertimer • Kurser • Supervision af forældrene • Kosttilskud / særlig kost
Træningsredskaber	Inden for rammebeløbet refunderes udgifter til træningsredskaber, der er <u>nødvendige</u> for træning af barnet inden for de konkrete metoder, dvs. træningen kan ikke gennemføres uden redskabet.
Kurser af relevans for hjemmetræningen / de(n) anvendte metode(r)	Der ydes tilskud til, at begge forældre eller den ene forældre og en hjælper deltager i relevante kurser, der er <u>nødvendige</u> for træning af barnet inden for de konkrete metoder. Der ydes kost og logi, befordringsgodtgørelse m.v. for forældrene.
Trænertimer	Ved vurderingen af omfanget af trænertimer vil der blive taget udgangspunkt i, at barnets "arbejdsdag" (programsat tid til træning, undervisning m.v.) ikke overstiger det, som andre børn på samme alder har. Der vil således blive set på sammensætningen af hele barnets dag. Barnet har ret til fritid, "ikke-skemalagt" tid m.v. som andre børn. Trænertimer vurderes ud fra forældrenes ansøgning om træningsmetode, hvor det beskrives, hvor mange trænere der skal bruges til de forskellige øvelser. Den forælder, der hjemmetræner, skal selv indgå i træningen. Aflønningen af trænere er løntrin 11.
Au pair	Der kan ikke ydes tilskud til au pair efter denne bestemmelse. Au pair kan således ikke anvendes som træner / hjælper.
Supervision	Udgifter til supervision af forældrene i anvendelsen af metoden kan kun undtagelsesvist bevilges og kun, hvis den er absolut nødvendig for fortsat træning af barnet inden for de konkrete metoder. Supervisionen kan foregå i hjemmet eller uden for hjemmet.
Kosttilskud / særlig kost	Kan bevilges, når der er lægelig dokumentation for behovet herfor, og det er nødvendigt og forsvarligt for gennemførelse af de(n) konkrete metode(r).
Særligt dagtilbud	Børn, der hjemmetræner, er i målgruppen for et særligt

	<p>dagtilbud, jf. SEL § 32. Rudersdal Kommune anvender børnehaven Rudegårds Alle. Ophold i særligt dagtilbud kan kombineres med (delvis) hjemmetræning. Ved anvisning af plads i anden børnehave lægges der vægt på afstanden mellem hjem og institution.</p>
Skoletilbud	<p>Børn i skolealderen, der hjemmetræner, er i målgruppen for en specialskole. Kommunen tilbyder barnet plads i det skoletilbud, der efter kommunens vurdering bedst skønnes at kunne imødekomme barnets behov og som ligger tættest på forældrenes bopæl. Geelsgårdskolen vil ofte være det relevante specialskoletilbud.</p> <p>Når barnet nærmer sig den skolepligtige alder skal der altid drøftes skolestart m.v. på møderne med forældrene.</p> <p>Kommunen / regionen er altid forpligtet til at stille et skoletilbud til rådighed for barnet.</p>
Hjemmeundervisning	<p>Forældre kan vælge selv at hjemmeundervise deres barn i stedet for at anvende skoletilbuddet. Dette følger af friskoleloven, kapitel 8. Dette er i givet fald altid forældrenes eget valg. I forbindelse med valg af hjemmeundervisning orienteres forældrene om konsekvenserne af valget, herunder betydningen ift. tabt arbejdsfortjeneste m.v. Forældrene har ansvaret for undervisningen af barnet, og kommunen fører tilsyn med hjemmeundervisningen. Hjemmeundervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen – også ift. denne målgruppe.</p> <p>Med skolereformens indførelse er minimumstimetallet følgende:</p> <p>Fra 0. – 3. klasse: 28 (30) timer ugentligt Fra 4. – 6. klasse: 30 (32) timer ugentligt Fra 7. – 9. klasse: 33 (35) timer ugentligt.</p> <p>Minimumstimetallet gælder alle børn i folkeskolen, også specialklasser og specialskoler.</p> <p>Tallene i parentes er det timetal som skolerne er forpligtet til at tilbyde børnene nu, men eleverne ikke forpligtet til at tage imod før efter næste folketingsvalg.</p> <p>Inden for skolereformens timetal skal der arbejdes bredt med børnenes faglige kompetencer, bevægelse, udvikling af sanser m.v., ligesom pauser er en del af timetallet.</p> <p>Da alle børn vurderes at have samme behov for og ret til undervisning i bred forstand, tager Rudersdal Kommune udgangspunkt i dette timetal ved vurderingen af omfanget af hjemmeundervisningen. Forældrene bliver således stillet ensartet ift. ydelser uanset valg af skoleform.</p>
Tabt arbejdsfortjeneste	<p>Ved træning af børn under skolealderen på fuld tid kan der</p>

	<p>ydes tabt arbejdsfortjeneste til forældrene på op til 37 timer ugentligt. Ydelsen og timerne kan deles mellem forældrene eller gives til den ene på fuld tid.</p> <p>Skolebørn tilbydes som udgangspunkt et fuldtidstilbud (skole- og fritidstilbud) på Geelsgårdskolen. Forældrene får dermed mulighed for at fastholde eller genskabe en tilknytning til arbejdsmarkedet.</p> <p>Ved hjemmetræning af skolebørn kan der ikke ydes tabt arbejdsfortjeneste til undervisningstiden / hjemmeundervisningen. Omfanget af hjemmeundervisning fastsættes som udgangspunkt til samme omfang, som det der gælder efter skolereformen fra skoleåret 2014/15, jf. ovenfor.</p> <p>Dette timetal fratrækkes den fulde arbejdsuge. Der kan ydes TAF til det resterende antal timer. Forældrene stilles således lige, uanset om de vælger skoletilbud eller hjemmeundervisning. Efter en konkret vurdering kan timeantallet sættes op til fx lægebesøg m.v. Se nærmere servicestandard om § 42.</p> <p>Hvis der er undervisningsfaglig og lægelig dokumentation samt praksis for, at barnet ikke kan indgå i skolen/ undervisningen eller der er ekstraordinært meget sygdom hos barnet, kan omfanget af undervisningstilbuddet evt. reduceres. Ved hjemmeundervisning skal skoletilsynet foretage denne vurdering.</p> <p>Det er hensigten, at forældrene så vidt muligt bevarer en tilknytning til arbejdsmarkedet og ikke vanskeliggør / mister mulighederne for at vende tilbage hertil, uanset barnets funktionsniveau og ønsket om hjemmetræning.</p>
Aflastning	<p>Der kan i forbindelse med hjemmetræning være behov for aflastning både af hensyn til barnet, forældrene og familien i øvrigt. Dette vurderes efter de almindelige regler for aflastning, se standarder herfor.</p>
Procedure ifm. udbetaling	<p>Forældrene skal i forbindelse med ansøgningen om hjemmetræning opgøre det samlede behov for udgifter og foretage en samlet ansøgning om dækning heraf. Forældrene kan afholde udgiften og sende kvitteringer til sagsbehandler, som udbetaler efter det godkendte budget, eller evt. sende dokumentation for udgiften, fx kommende kursus, hvorefter beløbet udbetales. Hvis der er tale om en ny</p>

	ansøgning, skal forældrene ansøge sagsbehandler, før der tages stilling til om udgiften kan dækkes over § 32.
Merudgifter i øvrigt	Der kan ydes tilskud til andre merudgifter efter de almindelige regler i SEL § 41.
Dokumentation	Rudersdal kommune forbeholder sig altid ret til dokumentation for udgiftens afholdelse og nødvendighed, uanset at loftet for rammebeløbet ikke er nået. Der er således ikke tale om et "frit træk" på rammebeløbet.

Bilag 2 - § 41 merudgifter

En af hensigterne med Servicelovens (SEL) regler om børn og unge med funktionsnedsættelse er så vidt muligt at ligestille familier til et barn med en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne med andre familier. Det betyder, at forældre kan få dækket de merudgifter, der vurderes som værende nødvendige, for at forsørge et barn med en funktionsnedsættelse i hjemmet (kompensationsprincippet). Tanken er, at det ikke skal være en ekstra økonomisk byrde at have et barn med en funktionsnedsættelse – omvendt kan der ikke dækkes udgifter, som familien også ville have haft, hvis ikke barnet havde haft en funktionsnedsættelse.

Dækning af merudgifter er ikke afhængig af indkomst, og beløbet er ikke skattepligtigt.

Forældrene skal dokumentere/sandsynliggøre, at merudgifterne til forsørgelsen overstiger en minimumsgrænse, der reguleres hvert år.

Betingelserne for at få økonomisk hjælp er kort fortalt:

- o At merudgifterne er nødvendige.
- o At barnet forsørges i hjemmet.
- o At barnet er under 18 år.
- o At barnet har betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller indgribende langvarig lidelse.

Medmindre særlige forhold gør sig gældende, bevilges der merudgifter efter nedstående retningslinjer. Der foretages altid en konkret og individuel vurdering af behovet i den enkelte sag.

Emne

Aflastning / selvvalgt, "Barnepige"	Der kan ydes merudgifter til en barnepige / pasning, når familien på grund af barnets funktionsnedsættelse har behov for en voksen "barnepige". Der kan normalt ydes op til 3 timers ugentlig privat, selvvalgt aflastning. Den bevilgede merudgift udgør forskellen mellem løntrin 11 (udgift til "barnepigen") og 75 kr. / t. (den udgift forældrene normalt har til en almindelig barnepige). Hvis aflastningsbehovet er større, skal dette vurderes efter de øvrige aflastningsbestemmelser. Er forældrene skilt, forventes det som udgangspunkt, at de kan aflaste hinanden.
Allergi / astma	Børn med astma / allergi er normalt ikke omfattet af målgruppen for § 41.
Befordring / kørsel	Der kan ydes tilskud til befordring til forskellige formål i det omfang, det vurderes at være en nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse. Kørsel efter nedenstående anvendes kun i det omfang, udgiften ikke dækkes efter

	<p>anden lovgivning (sundhedsloven, folkeskoleloven m.fl.)</p> <ul style="list-style-type: none"> A. Der ydes fuld støtte til transport med offentligt transportmiddel. B. Hvis borgeren benytter egen bil, ydes kilometertakst efter statens lave kørselstakst. C. Hvis borgeren ikke har egen bil, og ikke mulighed for at benytte offentligt transportmiddel, ydes udgift til kørsel med taxa. <p>Kørsel til behandling / kontroller Der kan ydes merudgifter hertil, hvis der er tale om mindst 4 årlige behandlinger og dermed mere end hvad andre forældre skal køre deres barn til.</p> <p><i>Hjælp efter sundhedsloven</i> Reglerne om befordring eller befordringsgodtgørelse til sygehusbehandling findes i sundhedslovens § 171 samt i den tilhørende bekendtgørelse nr. 959 af 29/8 2014. Regionen yder befordringsgodtgørelse til barnet / den unge, hvis dennes tilstand udelukker befordring med offentlige transportmidler. Sundhedsloven dækker som udgangspunkt altid befordringsudgifter, hvis afstanden overstiger 50 km. Regionen yder befordringsgodtgørelse til en ledsager efter bekendtgørelsens §§ 23, 26 og 27, i det omfang barnet / den unge er omfattet af reglerne om befordring.</p> <p>Hjælp efter servicelovens § 41 som merudgift.</p> <p>Hvis befordringen ikke dækkes efter sundhedsloven, kan hjælpen ydes efter SEL § 41. Der kan undtagelsesvis ydes befordringsgodtgørelse efter SEL § 41 til forælder nr. 2. Det kan komme på tale i situationer, hvor det er nødvendigt eller hensigtsmæssigt, at begge forældre ledsager barnet, eks. fordi det er nødvendigt under selve befordringen eller fordi begge forældre skal orienteres samtidigt ved en undersøgelse/behandling.</p> <p>Kørsel i fritid Kørsel til fritidsaktiviteter: Der ydes kørsel til fritidsaktiviteter i nærområdet 1-2 gange ugentlig. Der ydes kørsel til aktiviteter uden for nærområdet efter en individuel vurdering.</p> <p>Kørsel til familie og venner:</p>
--	--

	<p>Der ydes kørsel til familie og venner i nærområdet 1 gang om ugen.</p> <p>Der ydes kørsel til familie og venner udenfor nærområdet 4 gange om året.</p> <p><i>Nærområdet forstås som 10 km. fra bopælen.</i></p> <p>Kørsel til skole / dagtilbud</p> <p>Kørsel mellem specialskole / særligt dagtilbud og hjemmet dækkes som oftest af tilbuddet / efter Undervisningsministeriets regler om befordring, hvis transporten af barnet er nødvendig. Der kan kun undtagelsesvis blive tale om merudgifter hertil efter SEL § 41.</p>
<p>Biler – drift</p>	<p>Hjælp til anskaffelse af bil til befordring af børn og unge med funktionsnedsættelse kan ikke ydes efter SEL § 41, men evt. efter reglerne i servicelovens § 114.</p> <p>I beregning af merudgifter til drift af en bevilget bil tages der udgangspunkt i 3 forskellige situationer:</p> <p>Handicapbil som ekstrabil.</p> <p>Alle udgifter regnes som merudgifter: forsikringer, reparationer, vinterdæk mv.</p> <p>Kørslen deles op i formålsbestemt og ikke-formålsbestemt kørsel.</p> <p><i>Formålsbestemt kørsel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Formålsbestemt kørsel er relateret til barnet med funktionsnedsættelsen. Det kan f.eks. være kørsel til undersøgelser, kontrol mv. • Denne kørsel dækkes med den faktiske udgift til brændstof. Det vil sige, at man finder ud af, hvor langt bilen kører pr. liter, og hvad en liter brændstof koster (www.benzinpriser.dk) <p><i>Ikke-formålsbestemt kørsel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • F.eks. kørsel til indkøb, familiebesøg mv. • Denne kørsel dækkes med forskellen i faktisk udgift til brændstof til handicapbilen minus faktiske udgifter til kørsel i familiens almindelige bil. <p><i>Kørsel uden barn dækkes ikke.</i></p> <p>Handicapbil i stedet for almindelig bil.</p> <p>Her medregnes: Forskellen mellem f.eks. nuværende forsikring og tidligere forsikring. Det samme gælder reparationer, vinterdæk mv.</p> <p>Kørslen deles op i formålsbestemt og ikke-formålsbestemt kørsel.</p>

	<p><i>Formålsbestemt kørsel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Formålsbestemt kørsel er relateret til barnet med funktionsnedsættelsen. Det kan f.eks. være kørsel til undersøgelser, kontrol mv. • Denne kørsel dækkes med den faktiske udgift til brændstof. Det vil sige, at man finder ud af, hvor langt bilen kører pr. liter, og hvad en liter brændstof koster (www.benzinpriser.dk). <p><i>Ikke-formålsbestemt kørsel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • F.eks. kørsel til indkøb, familiebesøg, på arbejde mv. • Denne kørsel dækkes med forskellen i faktisk udgift til brændstof til handicapbilen minus faktiske udgifter til kørsel i familiens almindelige bil. <p><i>Kørsel uden barn dækkes ikke.</i></p> <p>Hvis familien ikke havde bil tidligere: Det skal vurderes, hvorvidt det er sandsynligt, at familien ikke ville have anskaffet sig bil ud fra den betragtning, at de fleste familier anskaffer sig bil, når de får børn. Valget af stedet for bopælen i forhold til begge forældres arbejde og barnets daginstitution/skole i bopælsdistriktet skal i denne forbindelse også tages i betragtning. Hvis det er vurderes, at familien ikke ville have anskaffet sig bil gør følgende sig gældende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle udgifter regnes som merudgifter: forsikringer, reparationer, vinterdæk mv. • Al kørsel dækkes med den faktiske udgift til brændstof, • Tidligere udgifter til offentlig transport (f.eks. månedskort til bus) fratrækkes. <p><i>Kørsel uden barn dækkes ikke.</i></p> <p>Generelt for de tre typer: Ved førstegangsberegning skal det vurderes, hvorvidt der er en forskel mellem den bevilgede bil og den faktisk købte bil, og om der er afledte udgifter heraf, der ikke kan betragtes som merudgifter.</p> <p><i>Eksempel:</i> Familien vælger en større bil end bevilget. Dette medfører en større udgift til drift af bilen. Ved beregning af merudgifterne tages udgangspunkt i den bevilgede bil.</p> <p>Ved førstegangs beregning af merudgifter til handicapbil</p>
--	--

	<p>udarbejdes beregningerne til kørsel på baggrund af skøn baseret på de første 3 måneder.</p> <p>Sagsbehandleren kan anmode om et kørselsregnskab. Ved revurdering tages udgangspunkt i kørslen det foregående år.</p> <p>Der tages ligeledes udgangspunkt i, at en familie almindeligvis kører 20.000 km årligt.</p> <p>Det fremgår af regninger fra reparationer, hvor meget bilen har kørt.</p> <p>Hvis der er tale om større børn med funktionsnedsættelse, kan udgifter til offentlig transport ved kørsel til besøg hos venner og til fritidsinteresser fratrækkes merudgiftsbeløbet.</p> <p>Skader og hærværk og Falck-abonnement dækkes som udgangspunkt ikke.</p> <p>Der ydes ikke merudgifter til</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afdrag • Udligningsafgift på dieselbil • Grønne afgifter • Reparation af handicapindretninger i bilen. <p>Serviceniveauet for dækning af ikke-formålsbestemt kørsel fremgår af punktet Befordring / kørsel.</p>
<p>Boligsift / boligændring</p>	<p>Der kan dækkes merudgifter ved en flytning, som er betinget af nedsat funktionsevne eller kronisk/langvarig lidelse hos barnet/den unge efter SEL § 41.</p> <p>Bestemmelsen er dog subsidiær til SEL § 116 stk. 2.</p> <p>Eksempler på hjælp efter SEL § 41:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indskud i en ny lejebolig • Salgsomkostninger, f.eks. ejendomsmæglersalær ved salg af hidtidig bolig • Leje af flyttebil • Flytning af telefon mv. • Dobbelt boligudgift i forbindelse med flytning til en handicapegnet bolig • Forhøjede drifts- og forbrugsudgifter som følge af boligsiftet, f.eks. varme
<p>Briller</p>	<p>SEL § 41 er subsidiær til SEL § 112 om hjælpemidler.</p> <p>Hjælp til dækning af merudgifter for briller eller kontaktlinser efter SEL § 41, kan alene ydes i <i>særlige situationer</i>. Det gælder f.eks. hyperaktive børn, der ofte kommer til at ødelægge deres briller, eller børn med en alvorlige øjensygdom, der bevirker, at synet ændres meget, så styrken i brilleglassene skal skiftes hyppigere</p>

	<p>end normalt.</p> <p>Der skal som altid være en sammenhæng mellem barnets handicap og det særlige behov, der begrundet merudgiften til briller eller kontaktlinser.</p> <p>Tilskuddet ydes til de billigste, egnede par briller, fx briller fra Louis Nielsen.</p>
Cykler / befordring til fritid	<p>SEL § 41 er subsidiær til SEL § 112 om hjælpemidler og SEL § 113 om forbrugsgoder. Hvis betingelserne i SEL §§ 112 eller 113 ikke er opfyldte, kan ansøgningen vurderes efter SEL § 41.</p> <p>Har barnet behov for en specialbygget cykel pga. sit handicap, kan dette evt. bevilges som hjælpemiddel efter SEL § 112. Er der ikke grundlag for dette, kan der ydes tilskud efter § 41, fratrukket en egenbetaling på 1.500 kr. pr. cykel for barn op til 6 år, og 2.500 kr. pr. cykel for børn over 6 år.</p>
Ferie	<p>Der kan ydes hjælp til dækning af merudgifter som følge af barnets / den unges funktionsnedsættelse i forbindelse med ferie, som familier i almindelighed holder.</p> <p>Eksempler på merudgifter ved ferieophold:</p> <p>Feriehus</p> <p>Hvis familien pga. mange hjælpemidler f.eks. har brug for et større feriehus, kan udgiften til det lejede hus – fratrukket prisen på et almindeligt hus – medregnes som merudgift.</p> <p>Priserne kan oplyses af udlejningsbureauet.</p> <p>Færebilletter</p> <p>Merudgifter til færebilletter pga. en større bil.</p> <p>Forskellen mellem den større bil og en almindelig bil dækkes.</p> <p>Medfølgende hjælper (<i>kan ikke medtages til udlandet</i>)</p> <p>Såfremt det vurderes, at barnets pleje- og eller pasningsbehov er så omfattende (mindst 15 timer pr. uge), at det nødvendiggør, at en voksen hjælper er med på ferie, kan følgende dækkes som merudgifter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rejseudgifter til hjælperen • Ekstra værelse til hjælperen • Ekstra udgift til kost 100 kr. pr. døgn, <p>Aflønning af hjælperen (efter § 84) sker med maks. 37 timer pr. uge, men ikke nødvendigvis med 7,4 timer pr. dag – udgangspunktet for aflønningen er løntrin 11.</p> <p>Det skal være særligt påkrævet af hensyn til barnet / den unge eller en afgørende forudsætning for gennemførelse</p>

	<p>af rejsen, at medhjælperen deltager.</p> <p>Der kan mod dokumentation ydes merudgifter til hjælperens opholds- og rejseudgifter på op til 4.000 kr. pr. uge i højst 2 uger årligt.</p> <p>Sommerlejr m.v.</p> <p>Som udgangspunkt ydes der ikke hjælp til udgifter til sommerlejr m.v., da familier med børn må påregne udgifter her til.</p> <p>Der kan undtagelsesvist ydes tilskud til en lejrskole i Danmark, fratrukket en egenbetaling på 2500 kr.</p>
Forsikringer	<p>Der ydes som hovedregel ikke hjælp til forsikringer, da det normalt ikke anses som en nødvendig merudgift i forbindelse med forsørgelsen i hjemmet.</p> <p>Der kan heller ikke ydes hjælp til dækning af sygeforsikringer. Servicelovens § 41 omfatter ikke udgifter, der dækkes af Sygeforsikringen Danmark eller andre private forsikringer.</p>
Fritidsaktiviteter	<p>Der kan ydes hjælp til betaling af 1 fritidsaktivitet, hvis disse på grund af barnets funktionsnedsættelse er dyrere end sædvanligt.</p> <p>Merudgiften beregnes som forskellen mellem aktiviteten for børn uden handicap og den udgift, som aktiviteten koster, når der er taget højde for barnets handicap.</p> <p>Ung i Rudersdal tilbyder en lang række aktiviteter til børn fra 4. klasse og opefter. Er der særlige behov hos den unge, der betyder, at det ikke er muligt at deltage i et af kommunens egne fritidstilbud, kan der beregnes en merudgift til kørsel til fritidsaktiviteten i en anden kommune og til en evt. merudgift ved, at det er et mindre hold, flere trænere eller lignende.</p> <p>Ridefysioterapi og handicapsvømning kan være behandling og skal i så fald betales af sygesikringen. Barnet henvises hertil af lægen.</p>
Indbo / inventar	<p>Kommunen kan kun undtagelsesvis refundere merudgifter til genanskaffelse og reparation af indbo, der er ødelagt af barnet som følge af funktionsnedsættelsen. Forældrene skal søge at undgå ekstraordinære udgifter hertil gennem pædagogiske tiltag og indretning af hjemmet og barnets omgivelser. (Se fx Principafgørelser C-4-08 og 77-11).</p> <p>Beregningen tager udgangspunkt i møbler og inventar fra Ikea.</p>

<p>Indlæggelse på hospital</p>	<p>Hvis et barn eller en ung indlægges grundet den nedsatte funktionsevne eller kroniske/langvarige lidelse, kan der mod dokumentation ydes dækning af merudgiften til den ene eller begge forældres ophold, såfremt sygehuset ikke dækker dette. Ved ophold forstås patienthotel, kost og befordring. Det er en forudsætning for dækning af merudgiften, at det er lægeligt påkrævet, at den ene eller begge forældre er til stede.</p> <p>Der kan ydes merudgifter til kost til én forælder og transport (én gang dagligt retur). Kost pr. person pr. døgn: 100 kr. Transport: billigste transportmiddel eller laveste km-takst, når det er nødvendigt at egen bil benyttes. Søges der dækning af merudgiften til besøg ved sygehusophold af den forælder, der ikke er indlagt sammen med barnet, vil hyppigheden og varigheden af besøget afhænge af, om barnet er indlagt: Under 2 uger: ingen besøg dækkes. Mere end 2 uger: to besøg om ugen dækkes. Ved hyppige kortvarige akutte eller planlagte indlæggelser dækkes et besøg uden overnatning pr. indlæggelse. Er det lægeligt påkrævet, at begge forældre er til stede ved disse indlæggelser, dækkes hele familiens merudgifter under indlæggelsen. Der vil dog altid blive foretaget et individuelt og konkret skøn i den enkelte sag i forhold til rimeligheden af hyppighed og omfang af besøg. Som udgangspunkt bevilges der ikke dækning af parkeringsafgift ved hospitalsbesøg. Der henvises til hospitalets parkeringsmuligheder. Der kan dog dækkes merudgifter til parkering i de tilfælde, hvor barnet/den unge er i behandling/går til kontroller hos f.eks. en speciallæge uden egne parkeringspladser.</p>
<p>Inkontinensbesvær mv / vådligere</p>	<p>Bleer Der kan ydes merudgifter til urenlighed, når barnet er over 4 år og alle behandlingsmuligheder er udtømte. I særlige situationer kan der bevilges bleer til levering direkte fra et blefirma.</p> <p>Encoprese / manglende afføringskontrol</p>

	<p>Der skal være tale om børn over 4 år, der har et massivt problem med flere uheld om dagen. Det skal være lægeligt godtgjort, hvorvidt der er tale om fysiske / psykiske eller sociale problemer. Der kan ydes merudgifter til ekstra vask (se under tøjvask), bleer, udskiftning af madras, dyne m.v. Udskiftning af madras, dyne og lign. dækkes med dyne 200 kr., pude 50 kr., madras 300 kr., vådliggerlagen 150 kr.</p> <p>Vaskemaskine Anskaffelse af vaskemaskine er ikke omfattet af SEL § 113 om forbrugsgoder, da det anses for at være sædvanligt indbo, jf. C-31-02.</p> <p>Vådliggeralarm Vådliggeralarm ydes ikke som et hjælpemiddel efter SEL § 112. Vådliggeralarm vurderes derfor efter SEL § 41 og betingelserne herfor skal være opfyldt.</p>
Kontingenter	<p>Der ydes ikke merudgifter til kontingent til patientforeninger eller interesseorganisationer, da det ikke anses for at være en nødvendig merudgift ved forsørgelsen af barnet i hjemmet.</p>
Kost / diætpræparater	<p>Der kan ydes merudgifter til lægeligt anbefalet diætkost, sondemad m.v.. Det skal være en sundhedsfaglig vurdering af barnets behov for særlig kost.</p> <p>Merudgiften til kræsekost til børn med cancer er fastsat til 400 kr. mdl.</p> <p>Merudgiften til energiberiget kost til børn er fastsat til 250 kr. pr. måned.</p> <p>Til børn med diabetes, cøliaki m.v. tages der udgangspunkt i Diabetesforeningen, Cøliakiforeningen samt evt. diætisters takster for og beregning af merudgifter.</p> <p>Normaludgifter til mad og drikke til børn og unge på 1440 kr. mdl. fratrækkes.</p> <p>Der kan <u>ikke</u> ydes merudgifter til en særlig modermælkserstatning til spædbørn, der skønnes at være særlig disponeret for allergi. Se PA 23-17.</p> <p>Merudgiften skal søges <u>forud</u> for afholdelse af udgiften.</p>

Kurser / handicaprettede	<p>Der kan gives merudgifter til relevante kurser til familier til børn og unge med alle diagnoser indenfor målgruppen. Det vurderes, om kommunen kan give rådgivning og vejledning eller om sundhedssektoren kan tilbyde kursus eller lign.</p> <p>Der bevilges som udgangspunkt ét relevant kursus, når et barn eller en ung er nydiagnosticeret, eller familien første gang er blevet opmærksomme på behovet for et kursus.</p> <p>Der bevilges ikke kurser til erfaringsudveksling og netværksdannelse med andre familier og børn med funktionsnedsættelse.</p> <p>Merudgiftsydelsen kan dække nødvendige rejseudgifter, kursusgebyr og opholdsudgifter.</p> <p>Hvis kosten er inkluderet i kurset, skal der ske en modregning for egenbetaling pr. dag for kost som følgende:</p> <p>15 år og ældre på 100 kr. 14 år og yngre på 55 kr.</p>
Legetøj	<p>Der kan som udgangspunkt ikke bevilges betaling af legetøj, uanset at legetøjet er specielt udviklet til børn med funktionsnedsættelse.</p>
Medicin	<p>Der kan ydes merudgiftsydelse til den del af egenbetalingen, der ikke dækkes efter sundhedslovens regler, til lægeordineret medicin, som er en følge af barnets / den unges handicap.</p> <p>Eventuel mulighed for kronikertilskud og individuelt tilskud efter sundhedsloven skal undersøges forud for bevilling af merudgiftsydelse. Behandlende eller praktiserende læge orienterer herom.</p> <p>Der ydes kun merudgift til det billigste produkt.</p> <p>Udgifter til medicin alene overstiger ikke minimumsbeløbet efter § 41, da der med statstilskud maksimalt kan blive tale om merudgifter for forældrene på ca. 3710 kr. pr. år.</p> <p>Medicinbevilling, normalt gældende for et år af gangen, sendes til forældre, der afleverer på apoteket.</p>
Rengøring	<p>Der ydes normalt ikke merudgifter til rengøring, jf. Principafgørelse 194-10, medmindre der er tale om et ekstraordinært stort behov for rengøring som følge af barnets / den unges funktionsnedsættelse. Der kan være tale om børn, der skal være i næsten sterile rum eller hvor barnet fx sviner langt ud over det sædvanlige i</p>

	<p>forbindelse med måltider.</p> <p>Hjælp til rengøring kan ikke overstige 1 time ugentlig, svarende til niveauet i hjemmeplejen. Der vil som hovedregel kunne ydes timebetaling svarende til løntrin 11.</p>
Tøj- og skoslid	<p>Som udgangspunkt ydes der ikke merudgifter til slid af tøj og sko, idet alle børn er hårde ved deres tøj, og glemmer det på skolen m.v.</p> <p>I helt sjældne tilfælde kan der være tale om merudgifter, fx børn der bider deres tøj i stykker eller børn der sveder ekstraordinært meget. Oftest vil der være tale om mindreudgifter på et andet område. Ved behov for specialsyet tøj (fx sømløst undertøj til børn med muskelsvind) kan merudgiften ift almindeligt tøj bevilges.</p> <p>Prisniveau:</p> <p>Bukser: 130 kr.</p> <p>Bluse – lange ærmer: 75 kr.</p> <p>Bluse korte-ærmer: 50 kr.</p> <p>Undertøj – underbukser: 20 kr.</p> <p>Undertøj – trøje: 20 kr.</p> <p>Undertøj – body: 20 kr.</p> <p>Strømper: 10 kr.</p> <p>Sommerjakke: 200 kr.</p> <p>Vinterjakke: 300 kr.</p> <p>Hvis det er nødvendigt med ortopædisk fortøj, herunder fodtøj, der tilgodeser en fod-deformitet, ydes hjælpen efter SEL § 112. Der kan ikke ydes hjælp til egenbetaling.</p> <p>Ved ekstraordinært stort slid på sko fradrages en egen udgift til 5 par sko årligt, á 500 kr. pr. par.</p>
Tøjvask	<p>Hvis barnets handicap medfører, at beklædning, sengetøj, tøj m.v. bliver ekstraordinært hurtigt snavset og familien derfor skal vaske hyppigere, kan merudgiften ydes. Der tages udgangspunkt i, at en familie på 4 vasker gns. 12 gange om ugen. Hvis der kan dokumenteres et vaskebehov herudover, ydes der 10 kr. pr. vask.</p>

Bilag 3 – Om betingelserne for og omfanget af tabt arbejdsfortjeneste, jf. SEL § 42.

Tallene i parentes henviser til Ankestyrelsens principafgørelser.

Hensigten med bestemmelsen er at tilgodese, at børn og unge med nedsat funktionsevne eller indgribende kronisk eller indgribende langvarig lidelse har nogle særlige behov, som ud over at give merudgifter ved forsørgelsen kan medføre tabt arbejdsfortjeneste, når barnet forsørges i hjemmet.

Generelt. Forinden bevilling af tabt arbejdsfortjeneste udfylder forældrene et ansøgningskema og et supplerende skema angående barnets nedsatte funktionsevne samt en detaljeret beskrivelse af årsagen og omfanget. Det forventes, at forældrene som udgangspunkt indretter deres arbejdstid, således at behovet for tabt arbejdsfortjeneste begrænses.

Der vurderes altid ud fra familiens samlede situation og andre kompenserende ydelser.

Der lægges endvidere vægt på, at alle børnefamilier – uanset om deres barn har et handicap eller ej – har udfordringer med at indrette sig og få en dagligdag til at hænge sammen.

Betingelserne for at få bevilget tabt arbejdsfortjeneste er kort fortalt:

- At barnet/den unge forsørges i hjemmet
- At det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet/den unge passes i hjemmet
- At det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer barnet eller den unge
- At moderen eller faderen helt eller delvist har måttet ophøre med beskæftigelsen for at passe barnet/den unge
- At der kan dokumenteres et indtægtstab ved at passe barnet/den unge.

Reglen om, at barnet skal være forsørgt i hjemmet, gælder ikke i forhold børn, som er anbragt uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, i forbindelse med barnets hospitalsbesøg. Det er en betingelse, at moderens eller faderens tilstedeværelse på hospitalet er en nødvendig konsekvens af barnets funktionsnedsættelse, og at tilstedeværelsen er det mest hensigtsmæssige for barnet.

Ophold i udlandet

Tabt arbejdsfortjeneste kan tages med til udlandet efter reglerne i udlandsbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 1296 af 15/12 2009. Det er en betingelse for at bevare hjælpen i udlandet, at der er tale om midlertidige ophold, og at man inden udrejsen opfylder betingelserne for at modtage hjælp.

Omfang

Der kan ydes tabt arbejdsfortjeneste fra få timer om dagen eller om ugen til maksimalt 37 timer pr. uge. Forældrene har mulighed for at dele de bevilgede timer.

For at bevare forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet anbefales, at der så vidt muligt ikke bevilges fuld tid til den ene forælder. Er der behov for pasning svarende til fuld tid, anbefales forældrene at dele timerne, når det kan lade sig gøre i forhold til arbejdsgiverne.

Ved barnet/den unges indlæggelse på sygehuset kan der bevilges tabt arbejdsfortjeneste til begge forældre samtidig, hvis det lægeligt dokumenteres, at der er behov for begge forældres tilstedeværelse med baggrund i operationens alvor, eller hvis begge forældre skal have information om, hvordan barnet skal behandles efter udskrivelsen fra sygehuset.

Beregning

Bruttoindtægten fastsættes ud fra den seneste lønindtægt enten som lønmodtager eller som selvstændig, som forælderen har haft forud for bevilling af tabt arbejdsfortjeneste. Lønnen dokumenteres ved fremsendelse af lønsedler eller seneste afsluttede årsregnskab.

Arbejdsløshedsdagpenge, syge- eller barselsdagpenge eller kontanthjælp anses ikke som lønindtægt.

Eventuelle tillæg, som er en integreret del af lønnen, indgår også i beregningsgrundlaget, hvis de normalt kommer til udbetaling.

Ydelsesloftet udgør i 2014 kr. 28.443,00 pr. måned. Ydelsesloftet reguleres hvert år pr. 1. januar. Forældre, der siden 2010 har været bevilget tabt arbejdsfortjeneste, får fortsat beregnet den tabte arbejdsfortjeneste uden loft.

Pension

Bidrag til en arbejdsgiverbetalt pensionsordning indgår i beregningen af den tabte arbejdsfortjeneste, men kun, hvis der er indbetalt til en pensionsordning umiddelbart før overgangen til tabt arbejdsfortjeneste. Der kan maksimalt gives 10 % af bruttoydelsen, dog højst et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag. For statsansatte tjenestemænd dog 15 %. Beløbet indsættes i forælderenes pensionskasse.

Fradrag

De eventuelle besparelser, der opnås ved arbejdsophøret skal fratrækkes nettoydelsen.

Besparelserne drejer sig typisk om:

- Befordring
- Dagtilbud
- Feriegodtgørelse, der er optjent tidligere, da der ikke kan udbetales tabt arbejdsfortjeneste samtidig med afholdelse af ferie.

Lønstigning

Der ydes ikke dækning for fremtidige ydelser, som f. eks. lønstigninger

Tillæg til ferieformål

Ved årsskiftet beregnes et tillæg til ferieformål på 1 % af bruttoydelsen i det forudgående kalenderår. Udbetalingen sker pr. 1. maj.

Tillæg til ferieformål ved ophør

Når bevillingen af tabt arbejdsfortjeneste ophører, udbetales et tillæg på 12,5 % af bruttoydelsen i det foregående kalenderår til ferieformål. Er der udbetalt 1 % tillæg til ferieformål, indgår dette beløb ikke i beregningen. Der beregnes endvidere et tillæg på 12,5 % af bruttoydelsen i det kalenderår, hvor ophøret finder sted. Beløbet udbetales til forælderen ved ferieårets start. Hvis den tabte arbejdsfortjeneste ophører midt i ferieåret, foretages der en forholdsmæssig beregning af afholdt ferie (2,08 dag pr. måned). I principafgørelse C 50-03 afgør Ankestyrelsen, at en forælder ikke har ret til udbetaling af ferieformål, idet forælderen havde modtaget lejlighedsvis tabt arbejdsfortjeneste og fortsat modtog lejlighedsvis tabt arbejdsfortjeneste.

Hvis en forældre reduceres i antal timer for tabt arbejdsfortjeneste, betragtes dette som delvist ophør og der skal udbetales tillæg til ferieformål forholdsmæssigt til det antal timer forælderen er reduceret.

Tillæg til ferieformål er ikke at betragte som feriepenge og ferietillæg i ferielovens forstand, hvorfor ydelserne ikke kan sammenlignes efter de to regelsæt.

Ophør/nedsættelse af timer med pasning af barnet i hjemmet

Hvis betingelserne for udbetalingen af ydelsen ikke længere er til stede, skal der træffes afgørelse om frakendelse af ydelsen. Det kan f.eks. ske i forbindelse med opfølgning af den enkelte sag, som kommunen foretager efter servicelovens § 148.

Hvis timetallet bliver nedsat væsentligt, udbetales hjælpen til tabt arbejdsfortjeneste i 3 måneder efter udgangen af den måned (afviklingsperioden), hvor betingelserne for at modtage hjælpen bortfalder. Dette er dog ikke gældende, hvis der på forhånd er aftalt en afgrænset periode. Dette følger af principafgørelse 231-10.

Hvis forælderen påbegynder arbejde i afviklingsperioden, forkortes periode fra det tidspunkt arbejdet påbegyndes. Hvis forælderen påbegynder arbejde på nedsat tid, nedsættes antallet af timer for tabt arbejdsfortjeneste tilsvarende i afviklingsperioden.

Kompensationen ophører automatisk, når barnet flytter hjemmefra eller fylder 18 år (principafgørelse 45-14).

Sammenhæng med andre bestemmelser

A-kassen

Forælderen vejledes til at kontakte A-kassen for rådgivning om, hvordan vedkommende er stillet i forhold til evt. arbejdsløshedsdagpenge.

Barselsorlov og barselspenge

En mor er berettiget tabt arbejdsfortjeneste, når hun ikke længere har ret til barselsorlov med fuld løn, hvis hun i øvrigt opfylder betingelserne. Hvis hun opfylder betingelserne i begge love, er der valgfrihed.

Hvis hun har et barn med funktionsnedsættelse og føder et rask barn, har hun ret til tabt arbejdsfortjeneste, såfremt hun fortsat passer barnet med funktionsnedsættelsen (C 28-01).

Dagpenge til forældre med alvorligt syge børn

Forældre kan vælge mellem tabt arbejdsfortjeneste og dagpenge efter barselslovens § 26, såfremt betingelserne efter begge regelsæt er opfyldt (C 21-01).

Overenskomster kan indeholde bestemmelser om tjenestefrihed af familiemæssige årsager. Se fx. www.modst.dk og www.kl.dk.

Ferieloven

Hvis en forældre modtager feriegodtgørelse efter ferieloven, kan der ikke ske udbetaling af hjælp tildækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Pasning af nærtstående med funktionsnedsættelse eller alvorlig sygdom

Bestemmelserne i Servicelovens § 118 om pasning af nærtstående med funktionsnedsættelse eller alvorlig sygdom omhandler også børn med funktionsnedsættelse eller alvorlig sygdom.

Hvis betingelserne ved begge ordninger er opfyldt, er der valgfrihed for forælderen. Vær dog opmærksom på varighedsbegrænsningen, jf. § 118.

Oplysningspligt

Forkerte eller manglende oplysninger kan medføre, at der rejses krav om tilbagebetaling af ydelsen, jf. servicelovens § 164. Til kontrolformål kan kommunen indhente oplysninger – bl.a. ved edb-samkøring – om økonomiske forhold mv. fra fx arbejdsgivere, arbejdsløsheds-kasser og andre myndigheder, herunder kommuner, jf. retssikkerhedslovens § 11a, stk. 2 og 4.

Eksempler på situationer, hvor der kan vurderes behov for løbende tabt arbejdsfortjeneste, evt. for en kortere periode

Diabetes	Der kan ydes tabt arbejdsfortjeneste for en periode på 3 måneder til forældre, hvis børn bliver diagnosticeret med diabetes. Perioden skal bruges til oplæring i brug af insulin m.v.
Lægeordineret behandling	Børn og unge, der pga. deres handicap skal gå til lægeordineret ridefysioterapi, svømning eller lign. Udgangspunktet for beregningen af tid er <ul style="list-style-type: none"> • Den tid aktiviteten varer • Transporttiden til og fra behandlingen, såfremt dette foregår i arbejdstiden.
Manglende eller urolig søvn	Børn og unge, som sover meget uroligt eller sparsomt, så forældrene ofte skal tilse og hjælpe dem i løbet af natten. Behovet for søvn vurderes konkret ud fra de faktiske omstændigheder. Typisk vurderes et behov til 2 timer pr. arbejdsdag.
Nedsat immunforsvar	Børn og unge, som pga. nedsat immunforsvar eller stor sygdomsrisiko ikke kan være i et dagtilbud eller skole.

eller stor sygdomsrisiko	<p>Det vurderes, hvorvidt opgaven hensigtsmæssigt kan løses af en aflastningsperson, jf. SEL § 84.</p> <p>Er det mest hensigtsmæssigt, at en forældre passer barnet, bevilges typisk det antal timer, der svarer til forældrerens seneste ansættelse.</p>
Nydiagnosticering	<p>I forbindelse med diagnosticering af børn med funktionsnedsættelser, der kræver en særlig indsats, særlig kost eller lign., kan der for en kortere periode og efter en konkret vurdering bevilges tabt arbejdsfortjeneste, så familien kan indrette sig på den nye situation.</p>
Personlig pleje og overvågning	<p>Børn og unge, der har et stort behov for pleje og overvågning, fordi de er fysisk svage eller ofte får sygdomsanfald.</p> <p>Behovet for personlig pleje vurderes konkret i forhold til barnets alder, da mindre børn altid skal hjælpes med personlig pleje.</p> <p>Udgangspunktet er, at der ikke kan ydes tabt arbejdsfortjeneste til personlig pleje af børn under 10 år.</p> <p>Udgangspunktet for børn over 10 år er, at der kan ydes maks. 30 min. pr. dag på arbejdsdage.</p> <p>I vurderingen skal det overvejes, hvorvidt opgaven hensigtsmæssigt kan løses af hjemmeplejen eller en aflastningsperson, jf. SEL § 44, jf. §§ 83 og 84.</p> <p>Behovet for overvågning vurderes konkret i forhold til, i hvilket omfang barnet kan være i dagtilbud eller skole og SFO/klub.</p>
Søskende	<p>Hensynet til søskende kan også indgå, hvor behovet for forældrenes omsorg ikke kan tilgodeses pga. ekstra opgaver i forhold til barnet med funktionsnedsættelsen eller indgribende kroniske eller indgribende langvarige lidelse.</p> <p>Det vurderes, hvorvidt en aflastningsperson, jf. SEL § 84, kan aflaste forældrene, der således får tid til søskende.</p> <p>Hvis dette ikke er en mulighed, er udgangspunktet 2 timer pr. uge, hvor forældrene har mulighed for evt. at hente en søskende før fra dagtilbud eller skole og SFO.</p>
Tilsyn	<p>Børn og unge, som har et stort behov for tilsyn, fordi de ikke kan overskue konsekvenserne af deres handlinger og derfor risikerer at komme til skade eller skade andre.</p> <p>Såfremt det drejer det sig om en enlig forsørger, og barnet skal være under konstant tilsyn, når barnet er i hjemmet, er udgangspunktet, at følgende kan bevilges, såfremt det enkelte element vurderes nødvendigt at udføre, inden barnet kommer hjem fra dagtilbud eller skole/SFO:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indkøb: 30 min. pr. uge • Tøjvask: 30 min. pr. uge • Forberedelse af mad: 30 min. pr. dag.
Varierende sygdom	<p>Børn og unge, hvis sygdom er meget varieret med hensyn til kræfter, smerter og anfald, og det derfor må vurderes fra dag til dag, om barnet kan være i dagtilbud eller skole.</p>

	Behovet vurderes konkret. Typisk vil der bevilges fuld tid, såfremt opgaven ikke kan løses ved ansættelse af aflastningsperson, jf. SEL § 84.
--	---

Eksempler på situationer, hvor der kan vurderes at være behov for lejlighedsvis tabt arbejdsfortjeneste

Ambulante behandlinger	Børn og unge, som skal deltage i mange ambulante behandlinger og hvor det er nødvendigt, at en forælder ledsager barnet. Hvis der er tale om mindst 4 hospitalskontroller om året, kan der efter en konkret vurdering bevilges tabt arbejdsfortjeneste. Der kan ydes tabt arbejdsfortjeneste i det omfang, det er nødvendigt, når behandlingen ikke kan tilrettelægges uden for arbejdstiden. Der skal dog være tale om et væsentligt fravær. Udgangspunktet er et fravær fra arbejdet på mindst 4 timer pr. gang. Udgangspunktet for forbrug af tid er: <ul style="list-style-type: none"> • Den tid behandlingen varer • Transporttiden til og fra behandlingen, såfremt dette foregår i arbejdstiden.
Indlæggelser	Der kan ydes tabt arbejdsfortjeneste til den ene forælder under barnets indlæggelse. Hvis det er lægeligt påkrævet, kan der undtagelsesvist ydes tabt arbejdsfortjeneste til begge forældre samtidigt. Dette kan f.eks. være, hvis lidelsen er så alvorlig, at det kræver begge forældres tilstedeværelse.
Kurser	Der kan ydes tabt arbejdsfortjeneste til deltagelse i handicaprettede kurser – det forudsættes dog, at kurset findes relevant og medfører et betydeligt fravær fra arbejdet (se Bilag 2 om § 41). Udgangspunktet er et fravær fra arbejdet på mindst 4 timer pr. gang.
Undersøgelser og kontroller	Børn og unge, som skal deltage i mange undersøgelser og kontroller. Hvis der er tale om mindst 4 hospitalskontroller om året kan der, efter en konkret vurdering, bevilges tabt arbejdsfortjeneste. Udgangspunktet er et fravær fra arbejde på mindst 4 timer pr. gang. Der gives som udgangspunkt ikke tabt arbejdsfortjeneste til lejlighedsvis (2–3 gange årligt) hospitalskontroller (C–8–08)

Eksempler på situationer, hvor der ikke kan bevilges tabt arbejdsfortjeneste.

Hjemmeundervisning	Der kan ikke ydes tabt arbejdsfortjeneste for den tid, forældrene evt. hjemmeunderviser deres barn. Se nærmere Bilag 1 om hjemmetræning efter § 32.
Lektielæsning	Der gives ikke tabt arbejdsfortjeneste til lektielæsning, da det er en opgave, der skal løses i skoleregi. Det betragtes endvidere som en opgave, som alle forældre har i forhold til skolesøgende børn.

Rengøring og praktiske gøremål	Der gives som udgangspunkt ikke tabt arbejdsfortjeneste til udførelse af almindelig dagligdags opgaver såsom indkøb, rengøring og madlavning. Opgaverne er noget alle familier må udføre, og det forudsættes dermed ikke at give større tilrettelæggelsesopgaver, end hvad forældre til ikke handicappede børn har.
Skolemøder	Der gives som udgangspunkt ikke tabt arbejdsfortjeneste til ekstraordinære skolemøder mv., selvom disse skyldes barnets nedsatte funktionsevne. Ankestyrelsen har vurderet, at dette ikke ligger udover, hvad forældre til ikke-handicappede børn skulle deltage i, hvis børnene fx af sociale eller faglige årsager havde problemer med skolegangen (C-38-06). Hvis der er tale om mindst 4 ekstraordinære møder om året kan der, efter en konkret vurdering, bevilges tabt arbejdsfortjeneste.
Special skole/børnehave	Der gives ikke tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der ønsker en kortere dag for barnet i specialdagtilbud / specialskole / SFO. Der kan evt. gives TAF for en overgangsperiode, indtil tilbuddet har indrettet sig på at kunne rumme barnet. TAF kan kun gives, hvis der er lægelig dokumentation for udtrætning af barnet.
Strejke i dagtilbud / skole/SFO	Der er ikke ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste på grundlag af et pasningsbehov, der udelukkende opstod som følge af strejke på en skole og i en skolefritidsordning (256-09).

Håndbog for plejefamilier i Rudersdal kommune

Januar 2015.

Indledning

Med håndbogen ønsker vi at give nuværende og fremtidige samarbejdspartnere et overblik over de vilkår, der knytter sig til opgaven som plejefamilie ansat i Rudersdal kommune.

I håndbogen bruges betegnelsen plejefamilie om både døgnplejefamilie og aflastningsfamilie. Der bruges endvidere betegnelsen "I", selvom det også er muligt at blive godkendt plejefamilie som enlig. Når der bruges betegnelsen "barnet", menes der barnet/den unge i alderen 0-18 år.

Sagsforløb

Kommunen er forpligtet til at undersøge forholdene nærmere, hvis det antages, at et barn eller ung har behov for særlig støtte. Det er myndighedssagsbehandleren, der tager stilling til, om der skal iværksættes en undersøgelse af barnets forhold iht. § 50 i Serviceloven. En sådan undersøgelse betegnes en børnefaglig undersøgelse og afdækker følgende seks forhold vedr. barnet:

Barnets eller den unges udvikling og adfærd
Familieforhold
Skoleforhold
Sundhedsforhold
Fritidsforhold og venskaber
Andre relevante forhold

På baggrund af den børnefaglige undersøgelse træffer kommunen afgørelse om, hvorvidt der skal iværksættes foranstaltninger for at imødekomme barnets behov. En sådan foranstaltning kan være aflastning eller døgnanbringelse udenfor hjemmet i en plejefamilie.

Aflastning

En aflastningsfamilie er kendetegnet ved, at barnet bor hjemme, men er hos aflastningsfamilien i 1-2 weekender om måneden og eventuelt også i ferier og nogle hverdage. Der kan max bevilges 14 døgns aflastning om måneden.

Aflastning iværksættes til børn og unge med særlige behov og kan have forskellige formål. I nogle sager er det overvejende som aflastning til forældrene, og i andre sager er hovedformålet at støtte i opdragelsen af barnet.

Der kan ligeledes foranstalles en aflastningsfamilie til børn, der er døgnanbragt i en plejefamilie.

Døgnanbringelse

Anbringelse i familiepleje kan iværksættes, hvis kommunen vurderer, at barnets behov for støtte ikke kan varetages i hjemmet. Formålet med en anbringelse vil være at sikre barnets udvikling og trivsel.

Overordnet set bor barnet hos plejefamilien og indgår som en del af familien. Der vil oftest være samvær med biologisk familie i det omfang, det er hensigtsmæssigt for barnet.

Forskellige former for aflastning og familiepleje

Der findes to typer døgnplejefamilier: generelt godkendte plejefamilier og netværksplejefamilier.

En generelt godkendt plejefamilie er kendetegnet ved at være en almindelig familie eller en familie, der har særlige kompetencer og kvalifikationer. Man kan også godkendes som enlig.

En netværksplejefamilie er en familie, der enten er i direkte familie med barnet eller er en del af barnets netværk. Det særlige ved anbringelse eller aflastning i netværksplejefamilier er, at der i forvejen er en form for tilknytning mellem barnet og plejefamilien. Som netværksplejefamilie får man ikke løn, men man får udgifter til kost/logi og ferie dækket.

Derudover er der også mulighed for at tilbyde aflastning i generelt godkendte aflastningsfamilier, som barnet ikke kender i forvejen.

Godkendelsesprocedure

Inden I beslutter Jer for at ansøge om at blive plejefamilie, er det vigtigt, at I overvejer, hvilken betydning opgaven som plejefamilie vil få for Jeres familie. I bør drøfte og overveje følgende:

- En opgave som plejefamilie har indflydelse på alle medlemmer af familien
- Hvordan forholder Jeres egne børn sig til at skulle dele Jer med plejebørn?
- Hvordan vil øvrige familie, venner og naboer reagere?
- Jeres familieliv vil ændre sig, og I skal måske sige farvel til rutiner, som I trivedes ved
- Et plejebarn har behov for megen voksenkontakt, nærhed og fælles oplevelser
- Et plejebarn kan bære på sorg, smerte og kaos, som det kan være vanskeligt at være vidne til
- I kan komme til at føle afmagt og utilstrækkelighed i nogle situationer
- Hvilke vanskeligheder må plejebarnet have – hvad kan Jeres familie magte?
- I skal kunne samarbejde med og acceptere barnets familie, også selvom de lever et anderledes liv end Jer
- I skal stå til rådighed 24 timer i døgnet
- Jeres familie bliver genstand for en offentlig myndigheds arbejde og skal samarbejde med diverse fagfolk
- Som plejefamilie får I ansvaret for barnets daglige liv og udvikling. Jeres rolle bliver at give omsorg, opdrage og støtte barnet.
- I har ingen beslutningskompetence. Alle beslutninger vedr. barnet træffes af myndighedssagsbehandler i samarbejde med de biologiske forældre.
- I har ingen mulighed for at bestemme, hvor længe plejebarnet skal bo hos Jer, og I vil måske skulle sige farvel til et barn, I har knyttet Jer til.
- I skal have lyst til at udvikle Jer og modtage supervision og deltage på relevante kurser

Godkendelse

Man kan som plejefamilie godkendes konkret eller generelt.

En generel godkendelse udstedes af et af de fem Socialtilsyn alt efter bopæl. En generel godkendelse er baseret på en undersøgelse og vurdering af Jeres kvalifikationer og samlede forhold familiemæssigt, uddannelsesmæssigt samt arbejdsmæssigt. Som en del af undersøgelsen indhentes ligeledes oplysninger om indtægtsforhold, straffeattest og børneattest. Endvidere skal I underskrive en helbredserklæring. Der udarbejdes en socialrapport, som beskriver, hvem I er, og hvilke opgaver I vil egne Jer til at varetage. I skal ligeledes deltage på et grundkursus for plejefamilier. På kurset opnår I viden om, hvad arbejdet som plejefamilie indebærer og møder andre familier, der ønsker at blive plejefamilie.

For flere oplysninger om godkendelsesproceduren, kig på Socialtilsynets hjemmeside.

Såfremt der gives afslag på en generel godkendelse, skal det ske skriftligt med en begrundet afgørelse. Afslaget kan ankes til Ankestyrelsen inden 4 uger.

Kommunen har også mulighed for at udstede en konkret godkendelse til en familie. En sådan godkendelse er ligeledes baseret på en undersøgelse af Jeres forhold og gælder kun til det konkrete barn, der skal anbringes eller i aflastning.

I sager med netværksplejefamilier er det kommunen, der udsteder en konkret godkendelse til at modtage et bestemt barn eller flere søskende.

Ansættelsesforhold

Kontrakt

Når I ansættes som plejefamilie, indgår I en kontrakt med Rudersdal kommune. Familieplejekonsulenten udarbejder en plejekontrakt ift. det konkrete barn, hvor løn og ansættelsesvilkår fremgår. Kontrakten kan opsiges af begge parter efter kontraktens bestemmelser om opsigelsesvarsel.

Tilsyn ved familieplejekonsulenten

Rudersdal kommune varetager tilsyn og administration under plejeforholdet. Som udgangspunkt varetages supervisionen af familieplejekonsulenten. Det forventes, at begge plejeforældre så vidt muligt deltager ved tilsynsbesøg.

Opfølgning ved myndighedssagsbehandleren

Den myndighedssagsbehandler, der er tilknyttet barnet sag, følger op på foranstaltningen hvert ½ år med et besøg i plejefamilien eller et statusmøde på kommunen. Der er også et lovpligtigt krav om at sagsbehandleren gennemfører en børnesamtale hvert ½ år i forbindelse med opfølgningen.

Fastsættelse af vederlag

Som aflastningsfamilie får man løn for de døgn barnet reelt er i aflastning, hvorimod man som døgnplejefamilie får løn 365 dage om året.

Lønnen udregnes i vederlag på baggrund af vejledning fra KL. Plejelønnen er skattepligtig og udbetales månedsvis bagudrettet. Hvert år den 1. januar satsreguleres vederlaget.

Det er kommunen, der vurderer, hvor mange vederlag en plejeopgave skal udløse. Antallet af vederlag afhænger af plejebarnets vanskeligheder og kravene til plejefamiliens indsats.

Kommunens vurdering tager udgangspunkt i følgende:

- Barnets ressourcer, potentialer og muligheder
- Barnets behov for pleje, omsorg og behandling
- Barnets behov for stabilitet, kontinuitet, forudsigelighed og struktur
- Karakteren af forældresamarbejdet
- Graden af samarbejde med kommunale og eksterne fagfolk
- Muligheden for og omfanget af erhvervsarbejde sideløbende med plejeopgaven
- Plejefamiliens ressourcer og kvalifikationer ift. barnet

Antallet af vederlag indgår i den årlige genforhandling af kontrakten. Plejevederlaget kan ændres ved genforhandling som følge af ændringer i plejeopgavens karakter.

I skal som plejefamilie selv sørge for en pensionsopsparing.

For netværksplejefamilier gælder andre regler. I modtager ikke løn, men får i stedet dækket de omkostninger, der er forbundet med at have barnet boende. Det vil sige kost, logi og lommepege og beklædning og udgifter til ferie. Begrundelsen er, at barnet skal opleve, at det ikke er en økonomisk belastning for familien.

Forud for en anbringelse i netværkspleje vil kommunen undersøge, hvordan familien skal støttes økonomisk, for at barnet kan indgå i familien, uden at det giver ekstraomkostninger. Foruden et indskrivningsbeløb til dækning af møbler og tøj vil der kunne gives tilskud til en fritidsaktivitet, ferie og kørsel med plejebarnet.

Netværksplejefamilier vil i særlige tilfælde og ud fra en konkret vurdering kunne få bevilget hel eller delvis tabt arbejdsfortjeneste, hvis det skønnes nødvendigt, at barnet passes i hjemmet i en periode.

Aflastningsfamilier er månedslønnede, og lønnen er bagudrettet. På baggrund af de bevilgede antal døgn, herunder også feriedøgn, udregnes et gennemsnit antal døgn pr måned, som udbetales til aflastningsfamilien.

Ferie

Når et barn anbringes i plejefamilie er det med det formål, at barnet indgår på lige fod med de øvrige familiemedlemmer. Rudersdal Kommunes forventning er derfor, at plejebarnet holder ferie sammen med Jer. Kun i særlige tilfælde kan det være hensigtsmæssigt, at plejefamilien holder ferie uden plejebarnet.

I henhold til Ferieloven har plejefamilier ret til ferie. En plejefamilie, der har været ansat hele foregående kalenderår, har optjent 25 feriedage. Netværksplejefamilier modtager ikke løn og optjener derfor ikke ret til feriedagpenge.

Ved døgnanbringelse:

I kontrakten mellem Rudersdal Kommune og plejefamilien fremgår følgende vedr. ferie:

Plejeforældre har ret til ferie efter ferielovens regler. Ferie med plejebarnet betragtes også som ferie. Såfremt plejefamilien af særlige grunde ønsker at holde ferie uden plejebarnet, skal dette meddeles Rudersdal kommune i god tid, således at der kan findes alternativ pasning til barnet i den givne periode. Plejefamilier til døgnanbragte børn efter Servicelovens § 52.3.7 har ret til 5 ugers

ferie om året iht. Ferieloven. For at lette administrationen omkring indberetning af ferie, har Rudersdal kommune valgt at personalekontoret indberetter ugerne 7, 28, 29, 30 og 42 som ferie. Det har ingen praktisk betydning, hvis plejefamilien reelt vælger at holde de 5 ugers ferie i andre uger.

Når en plejefamilie holder ferie med plejebarnet, vil det således være at betragte som ferie og ikke arbejde. Ikke afholdt ferie vil dermed ikke blive udbetalt til plejefamilien, men overført til Feriefonden.

Plejefamilien har dog mulighed for at få udbetalt feriepenge for et ophørt ansættelsesforhold.

Plejefamilien har ligeledes mulighed for at få udbetalt den 5. ferieuge, hvis plejefamilien kan godtgøre, at den ikke har mulighed for at afholde denne uge.

Særlig feriegodtgørelse udbetales hvert år med april lønnen.

Ved aflastningsforhold

Aflastningsfamilier optjener feriepenge med 12,5 % af deres løn. Feriepengene udbetales i forbindelse med afvikling af almindelig løn fra hovedarbejdsgiver.

Det forventes, at aflastningsfamilier tilrettelægger ferie, uden at det berører aftalerne med barnets familie om aflastningsopgaven.

Godtgørelse for kost og logi samt andre fornødenheder

Plejefamilier og netværksplejefamilier får udbetalt en godtgørelse for kost og logi hver måned. Beløbet er ikke skattepligtigt. Godtgørelsen er fastsat af Socialministeriet, og reguleres årligt pr. 1. januar. Beløbet er takstreguleret og afhænger af barnets alder.

Omkostningsbeløbet skal dække den løbende forsørgelse af plejebarnet, herunder en række forudsigelige omkostninger, som en familie traditionelt har. Der er nogle enkelte undtagelser: se afsnit om særlige udgifter.

Kost og logibeløbet skal blandt andet dække følgende:

Personlig hygiejne (sæbe, shampoo, deodorant, bind mv.)
Legetøj
Medicin og salver, som ikke er lægeordineret, herunder vaccinationer
Skoletaske og diverse skoleremedier samt skolefoto
Bus og togkort til skole og fritidsinteresser
Gaver
Kørsel til skole, daginstitution, læge, tandlæge, kammerater og fritidsinteresser
Småreparationer af cykel.
Opsparing til ny cykel
En fritidsinteresse herunder sportsudstyr
Frisør
Biograf, museumsindgang mv.
Kost, herunder skolemælk
Eget værelse med seng, bord, stol, sengetøj, lys, vand og varme
Vedligeholdelse af værelse
Internetforbindelse, telefoni, og TV, herunder forbrug
Tøjvask og vaskepulver
Pas

Udgifter til barnepige i forbindelse med forældremøder, biograf/teatertur

Ovenstående er eksempler og listen er ikke udtømmende.

Lommepege og beklædning

Når et barn er anbragt uden for hjemmet overtager kommunen forsørgelsespligten over barnet. Barnet får derfor lommepege og beklædningsbeløb af kommunen efter gældende satser fra KL. Ydelsen indsættes på plejefamiliens konto og administreres for barnet med hjælp fra plejefamilien. Ydelsen reguleres i forhold til barnets alder og er et skattefrit beløb. Beløbet satsreguleres hvert år i januar.

Har barnet (den unge) fritidsarbejde, sker der som hovedregel ikke reduktion af lommepege og beklædningsbeløbet. Tjener barnet (den unge) mere, end hvad der udbetales i tøj- og lommepege, skal det overskydende beløb indsættes på en opsparingskonto. Såfremt den unge har fuldtidsarbejde, følges de af Socialministeriets fastsatte regler for egenbetaling for døgnopholdet.

Særlige udgifter

I har mulighed for at søge om supplerende ydelser i forbindelse med ansættelsen som plejefamilie.

Hermed en oversigt over eventuelle særlige udgifter, der kan bevilges i henholdsvis aflastningsfamilier og døgnplejefamilier:

Ydelse	Aflastningsfamilier	Døgnplejefamilier
Aktivitetsbeløb	Der kan i særlige tilfælde ydes tilskud til aktiviteter. Det skal bevilges af myndighedssagsbehandler	
Autostol (Leje skal altid overvejes)	0-9 mdr.: 1.300 kr. Op til 18 kg.: 1.600 kr. Over 30 kg.: 1.500 kr. Stolen skal være godkendt sikkerhedsmæssigt	0-9 mdr.: 1.300 kr. Op til 18 kg.: 1.600 kr. Over 30 kg.: 1.500 kr. Stolen skal være godkendt sikkerhedsmæssigt
Barnedåb		Såfremt plejefamilien skal holde barnedåben, kan der gives tilskud til dette.
Barnepige		Der kan i særlige tilfælde, bevilges barnepigepenge til plejefamilien.
Befordring	Der ydes befordringsgodtgørelse efter statens laveste takst for kørsel, når barnet skal hentes og	Der ydes befordringsgodtgørelse efter statens laveste takst for kørsel, jævnfør aftale med

	<p>afleveres fra aflastning. Det vil fremgå af kontrakten, om der gives kørselsgodtgørelse til anden kørsel med barnet.</p> <p>Kørslen skal registreres på godkendt blanket og fremsendes til kommunen, der udbetaler kørepenge.</p>	<p>myndighedssagsbehandleren</p> <p>Der gives kørselsgodtgørelse til kørsel i forbindelse med samvær med biologisk familie, aflastning, kørsel til behandlinger på hospital, hos psykolog og lignende samt kørsel i forbindelse med møder med samarbejdspartnerne</p> <p>Kørslen skal registreres på godkendt blanket og fremsendes til kommunen, der udbetaler kørepenge.</p>
Behandling		<p>Behandling skal være lægeordineret og godkendt af den ansvarlige myndighedssagsbehandler</p> <p>Følgende udgifter kan dækkes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fysioterapeut • kiropraktor • fodterapeut • psykologbehandling • diætist
Bleer		<p>Såfremt barnet fortsat bruger ble efter det fyldte 4. år kan der ydes tilskud til bleer</p>
Briller og kontaktlinser		<p>Kontaktlinser og brilleglas ydes efter regning. Tilskud til stel med maksimalt 2.000 kr. og udskiftning, når der skønnes absolut nødvendigt</p>
Computer		<p>Der kan ydes tilskud til computer i forbindelse med et uddannelsesforløb fra 7. kl. Det maksimale tilskud er 3.500 kr.</p>
Fritidsaktiviteter		<p>Hvis barnet har mere end en fritidsaktivitet, er der mulighed for at søge om tilskud til betaling af denne, herunder også til eventuelt udstyr.</p> <p>Der kan søges om tilskud til betaling af ekstra dyr fritidsaktivitet, hvis det er en del af barnets behandling.</p>

Hjælpemidler		Udgiften til at anskaffe hjælpemidler eller merudgifter til et barn med funktionsnedsættelse aftales med den ansvarlige myndighedsrådgiver ud fra en konkret vurdering af barnets behov
Institutionsbetaling		Udgiften til dagpleje, børnehave, SFO og fritidsklub afholdes af Rudersdal Kommune
Konfirmation		Der kan bevilges tilskud efter gældende takst såfremt plejefamilien skal holde konfirmation for plejebarnet. Det vil typisk være en fest for både biologisk familie og plejefamilie
Lejrskole/studietur		Der kan efter konkret ansøgning gives tilskud til lejrskole, studietur m.m. Udgiften skal dokumenteres
Lektiehjælp		Der gives ikke hjælp til dette, da det anses for at være en del af plejeforældreopgaven
Medicin		Udgiften til lægeordineret medicin som følge af kronisk/langvarig sygdom dækkes. Der ydes tilskud til p-piller, og p-stav.
Pas		Der kan ydes tilskud til plejebarnets første pas. Efterfølgende udgift til pasfornyelse skal afholdes af kost og logibeløbet Der skal altid indhentes samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, når passet skal udstedes.

Udgift til indskrivning

Ved aflastning og døgnplejeopgaver skal I som udgangspunkt stille et møbleret værelse til

rådighed. Kommunen kan yde tilskud til udgifter i forbindelse med plejebarnets indflytning i plejefamilien. Bevillingen beror på en konkret vurdering af, hvad plejefamilien skal anskaffe sig, for at barnet kan føle sig velkommen i plejefamilien.

Beløbet til indskrivning er fastsat af KL og skal som udgangspunkt bruges til tøj til barnet, hvis barnet mangler tøj og fodtøj ved indskrivningen. Derudover kan beløbet bruges til indkøb af personlige ting til værelset som særlige møbler, plakater og nips. Ligeledes kan af beløbet betales for cykel til barnet, hvis ikke det har en cykel. For børn under 12 år udgør beløbet 2000 kr. og for børn over 12 år udgør beløbet 2500 kr. Der ydes ligeledes tilskud til cykelhjelm på 400 kr.

Udgifterne til etablering afklares med myndighedssagsbehandler, og plejefamilien skal indsende dokumentation for de indkøbte ting. Etableringen skal være afregnet seneste 3 måneder efter barnets indskrivning.

Kostbeløb ved samvær med forældre

Når plejebarnet er på samvær hos sine forældre og overnatter der minimum tre dage, har forældre ret til at få udbetalt kostpenge pr. kalenderdag. Det er plejefamilien, der udbetaler pengene til forældrene. Beløbet til kostpenge er fastsat af Socialministeriet, og reguleres 1. januar hvert år. Hvis barnet er på samvær mindre end 3 døgn, kan kommunen på baggrund af en trangsvurdering udbetale kostpenge til forældrene.

Opsigelse af kontrakt

Kontrakten kan opsiges af begge parter med en måned plus løbende måneds varsel.

Udskrivningsbeløb

Ved udskrivning fra plejefamilien til egen bolig, kan der ydes et udskrivningsbeløb til etablering. Beløbet er fastsat af KL, og barnets eventuelle opsparing indgår i en vurdering af, hvor stort et beløb, der kan udbetales.

Praktiske oplysninger

Folkeregisteradresse

Ved døgnplejeforhold sørger I for, at plejebarnet tilmeldes Jeres adresse.

Forsikringsregler ved døgnanbringelse

Nedenstående er gengivelse af Rudersdal Kommunes fortolkning af nugældende forsikringsregler. Man skal dog altid være opmærksom på, at vurderingerne oftest vil ligge hos forsikringsselskaberne.

Fritid- og ulykkesforsikring

Rudersdal Kommune har tegnet kollektiv børneulykkesforsikring for døgnanbragte børn. Forsikringen dækker også i plejebarnets fritid og altså ikke kun, når det opholder sig i skoler, institutioner og lign.

Man skal dog være opmærksom på, at når plejebarnet besøger sine biologiske forældre, dækker

denne forsikring ikke under disse besøg.

Arbejdsskadeforsikring

Rudersdal Kommunes arbejdsskadeforsikring gælder for plejeforældre, da de udfører arbejde for kommunen – nytteværdi-effekten. Hvorvidt arbejdsskadeforsikringen dækker hele døgnet, kan være svært at sige. Det afhænger af den konkrete skade. Det gode råd er derfor, at plejeforældre altid skal anmelde den skade, de pådrager sig, når plejebarnet er involveret i skaden. I sidste ende er det Arbejdsskadestyrelsen, som afgør, om en hændelse er en arbejdsskade eller ikke. Det betyder i praksis, at plejefamilien først ved, om den aktuelle skadesag er en arbejdsskade eller ikke, når Arbejdsskadestyrelsen har vurderet sagen. Anmeldelse til forsikringsselskab gælder også, hvis plejebarnet har udøvet vold mod plejeforældrene, da det ligeledes er at betragte som en arbejdsskade.

Ansvarsforsikring

Rudersdal Kommune har tegnet ansvarsforsikring for plejeanbragte børn. Forsikringen dækker det juridiske erstatningsansvar, som kan pålægges det plejeanbragte barn for de ting, som tilhører plejefamilien. Det er plejeforældrene, der skal anmelde skaden til Rudersdal Kommunes ansvarsforsikring.

Dog vil forsikringen ikke dække den skade, som plejebarnet evt. forøver på genstande, som plejebarnet har i egen varetægt - f.eks. genstande på plejebarnets eget værelse.

For god ordens skyld skal det oplyses, at skader forvoldt ved brug af motorkøretøjer og arbejdsmaskiner ikke dækkes af Rudersdal Kommunes ansvarsforsikring, hvilket også er tilfældet for skader på selve køretøjerne. Her er det således plejefamiliens egen ansvars – og evt. kaskoforsikring, der skal dække.

Vedr. gæstebudsskader

Hvis plejebarnet ødelægger andres ting, kan der ske anmeldelse til Rudersdal Kommunes ansvarsforsikring. Det er vigtigt at huske, at plejebarnet skal være ansvarligt for skaden, for at det kan komme på tale, at skaden erstattes. Det plejeanbragte barn er selvstændig ansvarlig for de skader, som barnet forvolder.

Dette betyder blandt andet, at forsikringen ikke dækker skader opstået ved hændelige uheld. Plejefamilier opfordres derfor til, at særligt dyre eller betydningsfulde affekter ikke er placeret på en måde, hvor plejebarnet kan komme til at snuble, skubbe eller ved lignende hændelige uheld ødelægger disse ting.

Sker der alligevel skade ved et hændeligt uheld, kan der for beløb over 500 kr. søges dækning via Rudersdal Kommune. Det skal dog understreges, at det kun vil være i meget sjældne tilfælde, at Rudersdal Kommune efter konkret vurdering vil kunne udbetale hel eller delvis erstatning for skaden.

Plejefamilier opfordres generelt til at være opmærksomme på deres tilsynspligt – især i tilfælde hvor plejebarnet grundet handicap eller lign. ikke kan betragtes som aldersvarende i sin adfærd og derfor kræver særligt tilsyn.

Indboforsikring

Plejefamilien skal selv tjekke med deres indboforsikring, hvorvidt der er dækning, hvis der f.eks. er

indbrud og dele af plegebarnets ting bliver stjålet. Såfremt det kræver præmieforhøjelse, at plegebarnet bliver omfattet af plejefamiliens indboforsikring, kan denne ekstra udgift søges dækket af Rudersdal Kommune.

Bilag 5 Børn og unges egenbetaling for ophold i anbringelsessteder, jf. SEL § 159 og § 160

Betaling for døgnophold og udslusningsophold for børn og unge til og med 22 år.

Bekendtgørelse om betaling for ophold i anbringelsessteder for børn og unge under 18 år samt for døgnophold og udslusningsophold for unge i alderen 18 til og med 22 år, nr. 712 af 19/6 2013.

Betaling for døgnophold for børn / unge under 18 år.

Af bestemmelserne fremgår at barnet/ den unge har pligt til at bidrage til udgifterne ved opholdet efter kommunens afgørelse.

Indtægt ved eget arbejde

Betaling kan kun kræves af den disponible indtægt, hvor denne overstiger det beløb, der normalt ydes som lommepenge og beklædning til den pågældende aldersgruppe.

Den unge modtager lommepenge og beklædning fra anbringelsesstedet. Den unge må af sin arbejdsindtægt endvidere beholde et beløb svarende til lommepenge og beklædning for den pågældende aldersgruppe.

Indtægten der overstiger dette beløb indsættes på den unges konto (spærret konto). Der kan max. optjenes/indsættes kr. 50.000.

Formålet er, at beløbet anvendes til etablering m.v., når den unge udskrives fra opholdsstedet/institutionen. Beløb, der overstiger kr. 50.000,-, indbetales til kommunen. Såfremt den unge ønsker at anskaffe div. relevante effekter/forbrugsgoder m.v., kan dette kun ske efter aftale med anbringelsesstedet.

Formue

Har barnet /den unge under opholdet indtægter i form af afkast af formueværdier eller børnepensioner m.v., må barnet/ den unge beholde et beløb svarende til lommepenge og beklædning for den pågældende aldersgruppe. Er der tillige udover formueafkast indtægt ved arbejde, vil barnet/ den unge herudover kunne disponere over beløb svarende til 1. gang lommepenge og beklædning.

Optjening/ Indsættelse på spærret konto, køb af div. effekter/forbrugsgoder, indbetaling til kommunen følger de samme retningslinjer som anført ovenfor.

Betaling for døgnophold og udslusningsophold for unge i alderen 18 år til og med 22 år.

Unge, som har arbejdsindtægt, betaler for ophold med kr. 3.000,- pr. mdr. (kost og logi), såfremt indtægten overstiger kr. 3.000,- pr. mdr.. Den unge skal have et beløb til rådighed, svarende til taksten for lommepenge og beklædning.

Unge, som er studerende, modtager fortsat lommepenge og beklædningstakst.

Unge, der **ikke** er berettiget til kontanthjælp, forrevalidering eller revalidering, modtager fortsat lommepenge og beklædningstakst.

Situationer, der falder udenfor ovenstående, drøftes med sagsbehandler.

Ovenstående retningslinjer administreres af anbringelsesstedet.

Bilag 6 Oversigt over Familiehusets ydelser / gruppetilbud (pr. febr. 2015).

Alle ydelserne vedrører familier i Rudersdal Kommune med børn og unge under 18 år.

Ydelse / gruppe	Familie rådgivning	Familiebehandling	Praktisk Pædagogisk støtte i hjemmet	Mor-barn gruppe	Øvrige gruppetilbud Pigegruppe, ad hoc grupper, ADHD forældregrupper	Åben Rådgivning
Målgruppe	Forældre, der har behov for rådgivning til opdragelsesmæssige vanskeligheder	Børn i mistrivsel eller risiko herfor.	Børn i mistrivsel eller risiko herfor.	Socialt og følelsesmæssigt sårbare gravide og mødre med børn op til 1½ år.	Piger i alderen 13 - 16 år. Børn, der lever i familier med psykisk sygdom, misbrug eller vanskelig skilsmisse. Forældre til nydiagnosticerede børn i alderen 6 - 10 år med ADHD.	Alle borgere med behov for rådgivning i forhold til børn og unge mellem 0-18 år.
Henvisningsårsag	Forældre, der er usikre i forælderrollen, eller hvor der er en svær relation mellem	Forældre med psykisk sygdom, misbrugsproblemer eller andre sociale problemstillinger. Børn og unge med adfærds/angst-	Forældre med psykisk sygdom, misbrugsproblemer eller andre psykosociale	Mødre med problematiske opvækstvilkår (skilsmisse, misbrug mv). Mødre med et ringe netværk.	Børn og unge med trivselsvanskeligheder eller i risikogrupper. Forældre, der har brug for viden og	Borgere kontakter rådgivningen via kommunens hjemmeside eller ved telefonisk henvendelse.

	forældre og barn. Børn, der mistrives pga. vanskeligt samarbejde mellem forældrene eller skilsmisseproblematikker	vanskeligheder. Børn, der er udredt på Børnepsykiatrisk afdeling, med diagnose hvor familiebehandling anbefales.	problemstillinger. Forældre med vanskeligheder med mentalisering, kognitive problemer og eller psykosociale vanskeligheder	Mødre med behov for støtte til mor/barn samspillet.	erfaringsudveksling om ADHD.	
Indhold	Forældresamtaler, evt. med inddragelse af barnet / den unge. Strukturerede/ustrukturerede familieaktiviteter i familiens hjem eller i Familiehusets lokaler.	Forældresamtaler. Familiesamtaler. Strukturerede/ustrukturerede familieaktiviteter i familiens hjem eller i Familiehusets lokaler. Netværksmøder.	Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet. Familierådgiver kommer i familiens hjem for støttende og kompenserende vejledning og rådgivning. Praktisk støtte til familiens behov for struktur, børneopdra-	Gruppen varetages af en familierådgiver og en sundhedsplejerske. Støtte til samspil med børn (med fokus på samspil i samtale, sanglege og lege). Aktiviteter: spisning, lege og ture. Tale om egen livssituation i gruppen. Sundhedsplejespørgsmål Familierådgiv-	Børne- og ungegrupper: Gruppesamtaler og øvelser. Forældregrupper: Vidensformidling, øvelser og erfaringsudveksling.	Personlig rådgivning

			gelse og forælderrolle mv.	ningsspørgsmål		
Omfang / varighed	1 gang ugl. eller hver 14. dag, i alt 8 gange. Familierrådgiv- ning kan være en del af en børnefaglig undersøgelse efter SEL § 50. I disse tilfælde ydes der 8 samtaler.	1 gang ugl. eller hver 14. dag. Typisk for ét år, men kan variere fra ½ til 2 år.	1-3 gange ugl. eller hver 14. dag. Typisk for ét år, men kan variere fra ½ til 2 år.	Hver tirsdag fra 11.30 til 14.30, indtil barnet fylder 1½ år.	En gang om ugen eller hver 14. dag Pigegruppen: åben gruppe med løbende indtag, når en pige stopper i gruppen. Der evalueres hvert halve år om fortsættelse i gruppen. Børnegrupperne: Enten som pigegruppen med løbende indtag eller afsluttede gruppeforløb af 10 ganges varighed. Forældregruppe: 7 gange à 2½ time.	1-2 samtaler
Visitation	Den centrale visitation. Herefter intern visitation i Familiehuset.	Den centrale visitation. Herefter intern visitation i Familiehuset.	Den centrale visitation. Herefter intern visitation i Familiehuset.	Fødsels- samarbejdet.	Sagsbehandler / psykolog (PPR).	Ingen
Lovgivning	SEL § 11	SEL § 52, 3, 3.	SEL § 52, 3, 2.	SEL § 11	SEL § 11	SEL § 11

Andet					Det vil løbende blive vurderet, om der er behov og grundlag for oprettelse af andre tilbud.	Åben Anonym Rådgivning i Familiehusets regi er under udvikling.
--------------	--	--	--	--	---	---

**RUDERSDAL
KOMMUNE**

[Evt overskrift]

Stationsvej 36
3460 Birkerød

Åbningstid

Mandag-onsdag kl. 10-15
Torsdag kl. 10-17
Fredag kl. 10-13